

ORIGINAL ARTICLE**Providing the Framework of Social Inclusion in Community Sport: A Meta-Synthesis****Farzad Ghafouri**

Associate Professor,
Department of Sport
Management, Faculty of
Physical Education and Sport
Sciences, Allameh Tabataba'i
University, Tehran, Iran.

***Correspondence**

Farzad Ghafouri
Email: fghafouri@atu.ac.ir

Receive Date: 09/Oct/2024

Accept Date: 24/Jan/2025

Published Online: 23/Oct /2025

How to cite

Ghafouri, F. (2025). Providing the Framework of Social Inclusion in Community Sport: A Meta-Synthesis. *Applied Research in Sport Management*, 14(2), 191-214.

EXTENDED A B S T R A C T**Introduction**

Social inclusion has become a cornerstone of contemporary community sport policy, positioning it as a critical lever for national policymakers and sports organizations. This prominence arises from the belief that community sport is an effective and affordable vehicle for achieving broader social objectives, particularly the integration and empowerment of marginalized groups like vulnerable youth. Community sport, characterized by its flexible, adaptable, and people-centered nature, aims to lower participation barriers. It is often viewed as a means to address social, political, and cultural inequalities, going beyond mere "fair play."

Despite its potential, many groups still face discrimination and social exclusion in sports—a process defined as long-term deprivation leading to separation from mainstream sporting activities. The antidote to this exclusion is the active promotion of social inclusion. Representing "social membership," social inclusion is an action that emphasizes acceptance and participation in society, serving to improve quality of life and reduce isolation. It is an ideal pursued by governments to prevent the marginalization of specific social groups, grounded in values of equity and social justice. Marivoet (2014) defines social inclusion in community sport as the "existence of real equal opportunities in access to sport" for all.

However, a clear gap exists in the literature. While studies have highlighted the role of sport in social empowerment and identified factors influencing exclusion, a comprehensive framework conceptualizing social inclusion in community sport has been lacking. Existing models often prioritize talent identification over social objectives or overlook the social role of sport altogether. Therefore, this research sought to synthesize existing knowledge to answer the question: "What is the framework of social inclusion in community sport?"

Methodology

This study adopted a qualitative meta-synthesis approach, which fundamentally differs from quantitative meta-analyses that focus on statistically aggregating numerical data. Rather than seeking statistical aggregation, meta-synthesis serves as an integrative interpretive method designed to analyze and synthesize findings across a collection of qualitative studies addressing a specific research topic. The core objective of this methodology is to generate a novel and holistic understanding that transcends the individual contributions of the primary studies, thereby often culminating in the development of new conceptual models that offer a more comprehensive perspective than any single study could provide.

To ensure a systematic and rigorous research process, the study meticulously followed the seven-step model established by Sandelowski and Barroso (2007). The research journey commenced with the crucial stage of formulating the precise research questions, which were: "What are the concepts and categories of social inclusion in community sport?" and "What is its framework?". This was followed by a comprehensive systematic

literature review, involving extensive searches across major international databases such as Scopus and Web of Science, as well as relevant Iranian scientific databases, using a targeted set of keywords including "social inclusion," "community sport," and "social exclusion in sports."

The initial search yielded 377 potentially relevant sources. From this pool, a refined selection process was undertaken, applying strict criteria pertaining to relevance, accessibility, content depth, and methodological quality, which ultimately resulted in 35 articles being chosen for in-depth analysis. The subsequent phase involved a thorough extraction of information, where the selected studies underwent detailed content analysis to identify and extract themes and concepts related to social inclusion, which were then recorded as primary codes. The analytical process then advanced to synthesizing these findings, whereby the extracted codes were systematically grouped into coherent and similar concepts, forming the foundational building blocks from which the main categories of the framework were derived.

Throughout this process, quality control was paramount. Rigor was maintained through comprehensive documentation of all procedures, the application of the Critical Appraisal Skills Programme (CASP) tool for evaluating the qualitative studies, and the establishment of content validity (CVR) through consultation with a panel of expert judges. The final step involved the coherent presentation of the synthesized findings, culminating in the articulation of the proposed framework for social inclusion in community sport.

Findings

The meta-synthesis yielded a comprehensive framework for understanding social inclusion in community sport, conceptualized as a progressive two-stage process that moves from basic access to transformative empowerment. The foundational first stage, termed Spatial Inclusion, serves as the crucial gateway to participation, functioning as a non-negotiable prerequisite without which deeper forms of inclusion remain unattainable. This initial stage focuses on overcoming fundamental barriers by systematically diminishing social, cultural, and economic distances through the creation of accessible pathways. It manifests through three interconnected forms of proximity: Socio-Cultural Proximity, achieved through diversity-based policies, culturally sensitive facilitation, and the active elimination of stereotypes and linguistic barriers that often alienate marginalized groups; Physical Environment, encompassing not only accessible facilities but also safe and enjoyable training conditions, qualified coaching methodologies, and essential logistical support systems such as childcare services that enable participation; and Economic Proximity, facilitated through strategic reduction of costs, thoughtful consideration of family economic status, and the promotion of economic justice principles within program design. This spatial dimension represents more than mere physical access—it constitutes the essential ecosystem that either enables or constrains initial engagement, creating the foundational conditions upon which all subsequent inclusion processes depend.

Upon establishing this crucial foundational access, the inclusion process advances to a more complex second stage comprising three deeply interconnected dimensions that collectively enable full social integration. Functional Inclusion initiates this deeper engagement by focusing on personal development through the systematic enhancement of knowledge, skills, and competencies. This dimension manifests through three distinct yet related pathways: building Human Capital through the development of transferable social skills, leadership capabilities, and strategic networking abilities; developing Sports Capital through the acquisition of technical sporting skills, physical literacy, and health-related knowledge; and fostering a robust sense of Self-Worth evidenced by enhanced self-esteem, strengthened self-efficacy, and increased life satisfaction. Operating simultaneously and synergistically, Relational Inclusion addresses the essential emotional and affiliative aspects of inclusion by cultivating a profound sense of social acceptance and belonging. This dimension evolves through multiple layers: establishing a fundamental sense of Safety and Well-being that encompasses physical security, psychological safety, and equal opportunity access; nurturing positive Social Relations characterized by deepening trust, reciprocal support mechanisms, and genuine community belonging; and affirming a positive Social Identity through consistent social validation, moral support networks, and recognition within the community.

The most transformative dimension, Power Inclusion, represents the culmination of the inclusion process through its fundamental redistribution of control and authority within

the sporting context. This dimension achieves genuine empowerment through three strategic pathways: developing personal Agency by granting participants the capacity to influence activities, exercise independent action, and effectively resist discrimination; promoting Active Citizenship through meaningful involvement in decision-making processes and fostering civic responsibility that enhances community cohesion; and strategically expanding Social Networks to create bridging capital that connects the sports environment with wider community resources, establishing vertical connections across different social strata. Together, these three dimensions-functional, relational, and power-form an integrated progression that represents a journey from initial access through capability development and relational bonding to ultimate empowerment, creating a comprehensive pathway from marginalization to meaningful integration within community sport.

Discussion and Conclusion

This research makes significant theoretical and practical contributions by proposing a comprehensive framework that conceptualizes social inclusion in community sport as a transformative, two-stage process. The framework's theoretical advancement lies in its synthesis of previously fragmented research into an integrated model that transcends singular focus on specific marginalized groups, instead illuminating the fundamental processes underlying inclusion itself. By systematically organizing these processes into spatial, functional, relational, and power dimensions, the framework establishes a sophisticated conceptual architecture that enables researchers to conduct more nuanced comparative studies across diverse cultural contexts and political environments. Furthermore, it generates testable hypotheses regarding the sequential relationships between different inclusion dimensions and their cumulative impact on achieving sustainable social integration, thereby opening new avenues for empirical investigation and theoretical development in the field of sport sociology and social policy.

The framework's practical utility manifests through its capacity to inform more sophisticated and effective intervention strategies. It provides practitioners with a comprehensive diagnostic instrument that moves beyond conventional approaches focused predominantly on physical accessibility or financial barriers. The model guides sports organizations through a multidimensional assessment process, ensuring that programming addresses not only initial entry barriers but also the complex developmental, relational, and empowerment requisites essential for meaningful inclusion. This sophisticated understanding facilitates the design of integrated interventions that progressively advance from basic spatial access through skill development and community bonding toward authentic power sharing and co-decision making. Such an approach cultivates genuine social and cultural diversity that transcends token representation, creating environments where historically marginalized groups can truly thrive as equal participants.

Moreover, by conceptualizing community sport as a microcosm for broader societal transformation, the framework represents a substantial advancement toward realizing comprehensive social justice objectives. The intricate processes of dismantling exclusionary structures and constructing inclusive communities within sports settings provide transferable insights for addressing parallel challenges throughout society. This suggests that the principles of progressive inclusion; moving systematically from basic access through capability development to meaningful empowerment; can inform and enhance social justice initiatives across multiple domains of civic engagement and public policy, potentially serving as a replicable model for social transformation beyond the sporting context.

KEYWORDS

Community sport, Social inclusion, Social exclusion, Meta-synthesis.

«مقاله پژوهشی»

ارائه چارچوب شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی با رویکرد فراترکیب

فرزاد غفوری*

دانشیار، گروه مدیریت ورزشی،
دانشکده تربیت بدنی و علوم
ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی،
تهران، ایران.

*نویسنده مسئول: فرزاد غفوری
رایانامه: fghafouri@atu.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۷/۱۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۱/۰۵

تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۴/۰۸/۰۱

استناد به این مقاله:

غفوری، فرزاد (۱۴۰۴). ارائه چارچوب
شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی با
رویکرد فراترکیب. فصلنامه
پژوهش‌های کاربردی در مدیریت
ورزشی، ۱۴(۲)، ۱۹۱-۲۱۴.

چکیده

امروزه شمولیت اجتماعی از مولفه‌های حیاتی ورزش همگانی به شمار می‌رود و ترویج آن به مسئله‌ای مهم برای سیاست‌گذاران ملی و سازمان‌های ورزشی تبدیل شده است. پژوهش حاضر با هدف شناسایی مفاهیم و مقولات چارچوب شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی و با استفاده از روش کیفی فراترکیب انجام شده است. بدین منظور پس از جستجوی منابع مرتبط با حوزه شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی، ۳۹۹ منبع اولیه یافت شد و از میان آن‌ها تعداد ۳۵ منبع انتخاب و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج حاصل از فراترکیب مطالعات حوزه شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی در ۴ مقوله اصلی شمولیت فضایی، عملکردی، ارتباطی و قدرت طبقه‌بندی و چارچوب شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی ارائه شد. براساس این چارچوب شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی شامل دو مرحله است؛ در اولین مرحله فاصله‌های اجتماعی و اقتصادی از بین می‌رود و نزدیکی (شمولیت فضایی) از طریق گسترش مسیرهای در دسترس به وسیله مؤلفه‌های اقتصادی، محیط فیزیکی و اجتماعی-فرهنگی ایجاد می‌شود. بر این اساس مرحله اول، نقطه ورود به شمولیت اجتماعی و بسیار ضروری است. مرحله دوم نیز برای شمولیت اجتماعی کامل لازم است؛ که این مرحله شامل ابعاد قدرت، عملکردی و ارتباطی شمولیت اجتماعی است که با توسعه شمولیت اجتماعی به هم پیوسته و ترکیب می‌شوند. چارچوب ارائه شده هم فرایندهای دگرگون‌کننده و هم چند بعدی را نشان می‌دهد که به غیرشرکت‌کننده‌های طرد شده کمک می‌کند تا در ورزش همگانی شرکت کنند و شرکت‌کنندگان را نیز تشویق می‌کند تا به‌طور کامل‌تری درگیر شوند و از مزایای بیشتری بهره ببرند.

واژه‌های کلیدی

ورزش همگانی، شمولیت اجتماعی، طرد اجتماعی، فراترکیب.

مقدمه

در دهه گذشته، این واقعیت که تعداد قابل توجهی از جوانان در یک وضعیت آسیب‌پذیر اجتماعی زندگی می‌کنند، توسط بسیاری از پژوهشگران به‌عنوان یک چالش اجتماعی مهم در نظر گرفته شده است (سیبوم^۱ و همکاران، ۲۰۲۲). وتنبورگ^۲ و همکاران (۱۹۸۴) آسیب‌پذیری اجتماعی را فرایند تعاملی بین جوانان و نهادهای اجتماعی تعریف کرده‌اند. فرض کلیدی نظریه آسیب‌پذیری اجتماعی این است که انباشت تجربیات منفی در تماس با نهادهای رسمی اجتماعی ممکن است به دیدگاه اجتماعی نامطلوب در رابطه با این گروه منجر شود. در یک مفهوم کلی‌تر، چندین عامل مانند سطح فقر، کمبود یا دسترسی محدود به منابعی مانند اطلاعات، دانش و فناوری و قدرت یا نمایندگی سیاسی، فقدان یا محدودیت در سرمایه اجتماعی از جمله شبکه‌های اجتماعی و ارتباطات و محیط‌های مسکونی نامناسب، تعیین‌کننده آسیب‌پذیری اجتماعی هستند (سیبوم و همکاران، ۲۰۲۲). در حالی که طی سال‌ها، سیاست‌های شمولیت اجتماعی تلاش کرده‌اند فرصت‌های بهتر و حقوق برابر را برای جوانان فراهم کنند، چالش‌هایی برای دستیابی به آسیب‌پذیرترین جوانان باقی‌مانده است. نکته قابل توجه این است که طی دهه‌های گذشته، تعداد فزاینده‌ای از سیاست‌گذاران در سطوح مختلف بیان کرده‌اند که ورزش همگانی وسیله‌ای (مقرون‌به‌صرفه) برای دستیابی به اهداف سیاست اجتماعی از طریق دستیابی و توانمندسازی گروه‌های حاشیه‌نشین و محروم به‌طور عام و جوانان به‌طور خاص است (شیلی^۳ و همکاران، ۲۰۱۹).

ورزش همگانی نقش مهمی در جامعه معاصر ایفا می‌کند (مایزنگر^۴ و همکاران، ۲۰۱۳). ایدئولوژی توسعه ورزش همگانی به‌گونه‌ای تکامل یافته تا فرایندی را در برگیرد که به‌موجب آن فرصت‌ها، سیستم‌ها و ساختارهای مؤثر برای توانمندسازی و تشویق همه افراد یا گروه‌های خاص جهت شرکت در ورزش یا بهبود عملکرد ورزشی را فراهم نماید (هیلتون و توتن^۵، ۲۰۰۸). به گفته هولیهان^۶ (۲۰۱۱)، این دیدگاه باید به نحوی

گسترش یابد که در کسانی که در حال حاضر نسبت به پیام ورزش بی‌تفاوت هستند، علاقه و تمایل به مشارکت ایجاد کند. ابتکارات ورزش همگانی معمولاً از رویکردی منعطف، سازگار، (نیمه) غیررسمی و مردم محور استفاده می‌کند (غفوری و همکاران، ۱۳۹۸) که هدف آن کاهش آستانه مشارکت به‌منظور رفع کمبودهای مقررات اصلی ورزش است. علاوه‌بر این، ورزش‌های همگانی اغلب به‌عنوان چیزی فراتر از ورزش «عادلانه» در جامعه تلقی می‌شوند، زیرا هدف آن‌ها پرداختن به ابعاد اجتماعی، سیاسی و فرهنگی نابرابری است (ویکن^۷ و همکاران، ۲۰۲۰). با وجود این مزایا و تأثیر ابتکارات ورزش همگانی برای تحقق سیاست «ورزش برای همه»، برخی از گروه‌ها اشکال مختلف تبعیض و طرد اجتماعی^۸ را در فعالیت‌های ورزشی تجربه می‌کنند (کالینز و کی^۹، ۲۰۱۴).

طرد اجتماعی از ورزش به معنای محرومیتی طولانی‌مدت است که به جدایی از جریان اصلی ورزش می‌انجامد؛ فرایندی که در نتیجه آن افراد و گروه‌های اجتماعی معینی از ورزش طرد و به حاشیه رانده می‌شوند (اسپایج^{۱۰} و همکاران، ۲۰۱۸). به اعتقاد والش^{۱۱} و همکاران (۲۰۱۷) نیز طرد شدن فقدان عاملیت، همراه با موانع ساختاری است که گزینه‌های شمولیت را برای برخی از افراد محدود می‌کند.

مقابله با طرد اجتماعی از ورزش همگانی از طریق ترویج شمولیت اجتماعی امکان‌پذیر است (شیلی و همکاران، ۲۰۱۹). شمولیت اجتماعی که نشان‌دهنده «عضویت اجتماعی» است، عملی برای برجسته کردن اهمیت پذیرندگی و مشارکت در جامعه بوده و به‌عنوان ابزاری برای بهبود کیفیت زندگی و کاهش انزوای اجتماعی استفاده می‌شود (کوردیر^{۱۲} و همکاران، ۲۰۱۷)؛ همچنین همان‌طور که در اکثر سیاست‌های عمومی ورزش مطرح می‌شود، ایده‌آلی است که دولت‌ها، سیاست‌گذاران و رهبران جامعه ممکن است به‌منظور پیشگیری و کاهش حاشیه‌نشینی گروه‌های اجتماعی خاص دنبال کنند (گلزرد^{۱۳}، ۲۰۱۱؛ سیلور^{۱۴}، ۲۰۱۰). این آرمان سیاسی بر مفهوم

7. Veken

8. Social exclusion

9. Collins & Kay

10. Spaaij

11. Walsh

12. Cordier

13. Glazzard

14. Silver

1. Theeboom

2. Vettenburg

3. Schailf

4. Misener

5. Hylton & Totten

6. Houlihan

زودگذر لزوماً به شمولیت ساختاری و طولانی‌مدت تبدیل نمی‌شوند و به این نکته می‌پردازد که توانمندسازی جمعیت‌های فاقد قدرت از طریق ابتکارات مبتنی بر ورزش باید با اعضای این جوامع آغاز و توسعه یابد، (۲) فرایندها و مکانیسم‌های زیربنای شمولیت و طرد اجتماعی در ورزش همگانی: محققان به بررسی این موضوع می‌پردازند که چرا باشگاه‌های ورزش همگانی اغلب قادر نیستند یا نمی‌خواهند جاه‌طلبی‌های سیاسی را به عمل تبدیل کنند. تجزیه و تحلیل آن‌ها مقاومت در برابر عملکرد فراگیر را به‌عنوان یک فرایند مهم که تلاش‌های تغییر را در سطح محلی محدود می‌کند، نشان می‌دهند. مقاومتی که آن‌ها کشف می‌کنند با چارچوب‌بندی گفتمانی ارائه ناتوانی به‌عنوان «بیش از حد دشوار»، «نه کار اصلی» و مخالف موفقیت رقابتی، عمل می‌کند و (۳) اثرات و نتایج شمولیت در ورزش همگانی: شمولیت در ورزش می‌تواند از طریق هر دو بعد قدرت (یعنی قدرت تحقق تفریح مناسب به‌عنوان یک حق اجتماعی) و رابطه (یعنی ایجاد حس تعلق و دل‌بستگی به مکان) به شمولیت اجتماعی کمک کند. علاوه بر این براساس نتایج تحقیق پونسیانو نونز^۶ و همکاران (۲۰۲۳) ورزش همگانی فرصتی برای ایجاد برنامه‌هایی بر مبنای شرایط جامعه برای بهبود سطح فعالیت بدنی، کاهش مصرف مواد مضر، استفاده از شرکت‌کنندگان به‌عنوان الگو برای عادات سالم در جوامع خود و کاهش رفتار مجرمانه فراهم می‌کند؛ با این حال، در این برنامه‌ها مسائلی چون حضور کم اقشار آسیب‌پذیر (افراد فقیر، معلولین، سالمندان، زنان و ...) در ورزش‌های همگانی و در نظر نگرفتن تأثیر منفی زمینه فعالیت، دستیابی به نتایج اجتماعی گسترده‌تر را محدود می‌سازد. در این باره قلی‌پور و همکاران (۱۴۰۲) فقر، تحصیلات پایین و شهروند درجه دوم بودن (به دلیل مسائل نژادی و ...) را از مفروضات حقارت دانسته که موجب ایجاد تعصب عمومی و در نتیجه طرد اجتماعی افراد از ورزش می‌شوند. نتایج تحقیق ثورجیسن و سیسجورد^۷ (۲۰۲۰) نیز نشان داد که دانستن پیشینه‌های فرهنگی افراد در ورزش مهم تلقی نمی‌شود و فعالیت‌های آموزشی منعکس‌کننده فرهنگ اکثریت بدیهی است؛ بر این اساس مسائل مربوط به قومیت، فرهنگ، یا نژاد/نژادپرستی هنوز یک «گفتگوی خاموش» است که به‌ندرت در ورزش به آن پرداخته می‌شود.

جامعه‌گرایی، نظریه‌های سرمایه اجتماعی و تأکید بر کاهش طرد اجتماعی استوار است (تورکانی^۱ و همکاران، ۲۰۲۲). مفهوم شمولیت اجتماعی با ارزش‌های انصاف، برابری و عدالت اجتماعی تقویت می‌شود (مکسول^۲، ۲۰۱۲). در همین راستا ماریووت^۳ (۲۰۱۴) از مفهوم «شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی» برای «وجود فرصت‌های برابر واقعی در دسترسی به ورزش» برای همه‌ی افراد و حذف همه اشکال اعمال طردکننده استفاده می‌کند. در این باره نتایج تحقیق شرلوک^۴ (۲۰۲۴) نشان داد که برنامه‌های شمولیت در ورزش همگانی با ارائه فرصت‌های ساختاریافته برای افراد با پیشینه‌های مختلف برای شرکت در فعالیت‌های بدنی و تعامل اجتماعی، نقشی محوری در تقویت انسجام اجتماعی ایفا می‌کنند. این برنامه‌ها به‌مثابه دیگری مذاکرات عمل می‌کنند که در آن افراد می‌توانند دور هم جمع شوند، موانع اجتماعی را بشکنند و روابط معناداری را ایجاد نمایند. همچنین از طریق شمولیت در ورزش همگانی، افراد احساس تعلق و احترام متقابل را ایجاد می‌کنند که از اجزای حیاتی انسجام اجتماعی هستند. همچنین براساس نتایج تحقیق غفوری و همکاران (۱۴۰۰) نیز گرایش مردم به ورزش همگانی به‌عنوان ورزشی شادی‌آفرین، ارزان قیمت و گروهی به رفع مشکلات مختلف اجتماعی کمک می‌کند. با این حال به اعتقاد موری^۵ و همکاران (۲۰۲۴) مدل‌های توسعه ورزش لزوماً ورزش همگانی را به‌عنوان یک موجودیت خاص در خدمت اهداف اجتماعی به تصویر نمی‌کشند. اما در عوض آن را به‌عنوان شرایطی برای ایجاد یک پایگاه مشارکتی گسترده‌تر برای شناسایی استعدادها و بهبود عملکرد در نظر می‌گیرند؛ به اعتقاد او یک مدل جایگزین می‌تواند و باید ایجاد شود که اولویت نقش اجتماعی ایفا شده توسط چارچوب ورزش همگانی را ارزش‌گذاری نماید. شیلی و همکاران (۲۰۱۹) نیز دیدگاه‌های بین‌المللی در رابطه با ورزش همگانی و شمولیت اجتماعی را در قالب سه بخش توضیح می‌دهند: (۱) دیدگاه‌های متخصصان ورزش همگانی در مورد شمولیت اجتماعی: در حالی که مشارکت در ورزش همگانی می‌تواند دستاوردهای موقعیتی و موقتی را در ایجاد شمولیت امکان‌پذیر کند، این دستاوردهای

1. Turconi
2. Maxwell
3. Marivoet
4. Sherlock
5. Mori

تأثیرگذار بر شمولیت اجتماعی آن‌ها در ورزش همگانی حوزه‌ای با اولویت بالا در سازمان‌های ورزشی ایران نبوده است. از منظر نظری، عدم شفافیت در مورد آنچه که چارچوب ورزش همگانی را تشکیل می‌دهد، منجر به مفهوم‌سازی‌های متفاوتی در این زمینه شده است. این چارچوب‌ها اغلب بر اساس تأکیدشان بر افزایش مشارکت به‌عنوان پایه‌ای برای شناسایی و توسعه استعدادها، یا به‌عنوان ابزاری برای رسیدگی به نگرانی‌های گسترده‌تر جامعه متفاوت هستند (موری و همکاران، ۲۰۲۴). علاوه بر این، این چارچوب‌ها اغلب نقش اجتماعی ورزش همگانی را کم در نظر گرفته یا نادیده می‌گیرند. به همین دلیل ایجاد چارچوب‌هایی که به‌طور مستقیم‌تری از رویکرد اجتماعی استفاده می‌کنند، شناسایی مسائل و اولویت‌ها توسط جوامع را تسهیل می‌کنند و در عین حال افراد و نهادها را به همکاری با یکدیگر به‌منظور ایجاد راه‌حل‌های جمعی برای نگرانی‌های مشترک تشویق می‌نمایند (مورگان و پارکر^۳، ۲۰۲۱)، ضروری به نظر می‌رسد. بر این اساس تحقیق حاضر بر آن است که به ابعاد و مفاهیم مرتبط با شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی بپردازد و با استفاده از رویکرد فراترکیب، به دنبال پاسخگویی به این سؤال است که: «چارچوب شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی چگونه است؟»

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نوع پژوهش‌های کیفی است و با استفاده از روش فراترکیب انجام شده است. فراترکیب یکی از اقسام روش‌های فرامطالعه است و یک رویکرد تلفیقی است که هدف آن درک و توصیف نکات و مضامین کلیدی در ادبیات مربوط به یک موضوع معین است (تاونسند^۴ و همکاران، ۲۰۱۷). ماهیت آن کیفی است و از الگوی تفسیری تحقیق طبیعت-گرایانه سرچشمه می‌گیرد و به دنبال توصیف و درک پدیده‌ها به‌عنوان یک کل است؛ به عبارت دیگر فراترکیب، یکی کردن گروهی از مطالعات کیفی به‌منظور کشف نکات اساسی و ترجمه آن‌ها به یک محصول نهایی واحد است (رفائی شیرپاک و همکاران، ۲۰۱۰). برخلاف تحلیل‌های کمی (به‌عنوان مثال فراتحلیل) که برای ارزیابی یا برآورد میزان اثر مداخلات از طریق ادغام داده‌های عددی آماری عمل می‌کنند، سنتز کیفی

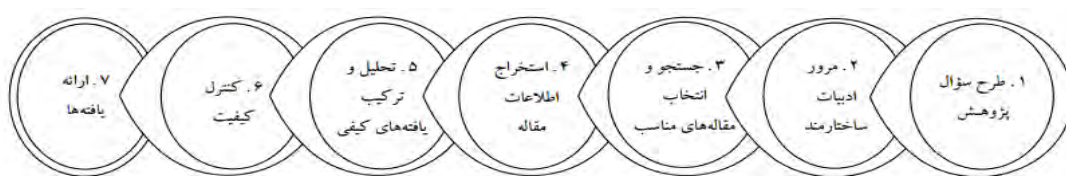
علاوه بر این شیخ‌بوسفی و همکاران (۱۴۰۳) عوامل اقتصادی و اجتماعی-فرهنگی را به‌عنوان بازدارنده‌های توسعه ورزش همگانی در کشورمان برجسته کرده‌اند. فرونخواه و همکاران (۱۴۰۰) نیز به این نتیجه رسیدند که افزایش مشارکت در ورزش همگانی در بخش‌های محروم جامعه نیازمند تغییر نگرش کلی در محیط‌های اجتماعی است. همچنین وفایی مقدم و همکاران (۱۳۹۷) در تحقیقی بیان کردند که بسیاری از عوامل گرایش به ورزش همگانی مرتبط با افراد نمی‌باشند، بلکه با تسهیل در عوامل سوق‌دهنده محیطی و برطرف کردن موانع موجود، می‌توان این امر را بهبود بخشید.

مروری بر ادبیات نشان‌دهنده اهمیت ورزش همگانی برای دستیابی به اهداف اجتماعی از جمله توانمندسازی گروه‌های حاشیه‌نشین، انسجام اجتماعی و کاهش رفتارهای مجرمانه است. همچنین تحقیقات انجام شده عوامل تأثیرگذار بر طرد/شمولیت اجتماعی از ورزش را شناسایی نموده‌اند. با این حال تاکنون چارچوبی جامع برای مفهوم‌سازی شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی با تأکید بر جمعیت آسیب‌پذیر ارائه نشده است.

سهم ورزش همگانی در فرایندهای اجتماعی شمولیت و طرد شدن به‌عنوان موضوعات اجتماعی و فرهنگی شناسایی شده است (کالتز^۱، ۲۰۰۷). با این حال براساس تحقیقات انجام شده در کشورمان، گروه‌های اجتماعی خاص مانند افراد دارای معلولیت (قدردان و همکاران، ۱۳۹۸)، آن‌هایی که وضعیت اقتصادی-اجتماعی پایینی دارند (قلی پور و همکاران، ۱۴۰۲)، سالمندان (قره و صفاری، ۱۳۹۶)، زنان (نظری‌آزاد و همکاران، ۱۳۹۸؛ جواهری و همکاران، ۱۴۰۰؛ غفوری و قلی پور، ۲۰۲۲) و آن‌هایی که از پیشینه‌های اقلیت‌های قومی و دینی هستند (افروزه و همکاران، ۱۴۰۰)، در این زمینه (مشارکت در ورزش همگانی) کم‌نماینده‌گی سیستماتیک را تجربه می‌کنند. در این باره طبق گفته پاتنام^۲ (۲۰۱۵)، جوامعی با سطوح بالایی از تنوع قومیتی و وضعیت اجتماعی-اقتصادی تمایل به سطوح پایین-تری از اعتماد اجتماعی دارند. این در حالی است که به اعتقاد مکسول (۲۰۱۲) شمولیت در ورزش همگانی، راه‌حلی مناسب جهت رفع مسائل اجتماعی است. علیرغم این مزیت، جلوگیری از طرد اجتماعی گروه‌های آسیب‌پذیر و توجه به عوامل

ایجاد نظریه‌های جدید، ایجاد مدل‌های مفهومی، شناسایی شکاف در تحقیقات، افزودن وسعت درک به دانش موجود، ارائه مدارک برای ارزیابی یا پیاده‌سازی یک خدمت و کمک به تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد باشد (بریتن و همکاران، ۲۰۰۲ به نقل از جعفری و امیری، ۱۳۹۸).

گام‌های این پژوهش براساس الگوی هفت مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو (۲۰۰۷) در فراترکیب است که این مراحل در شکل ۱ نشان داده شده است:

شکل ۱. گام‌های فراترکیب براساس روش هفت مرحله‌ای (سندلوسکی و باروسو، ۲۰۰۷)

اشپیرینگر^۶، اسکوپوس^۷ و وب آو ساینس^۸ و پایگاه‌های علمی داخلی مجلات تخصصی نور، مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی و پورتال جامع علوم انسانی مورد جستجو قرار گرفتند. به‌علاوه ۱۰۰ رکورد اولیه گوگل اسکالر^۹ نیز برای لکه‌گیری مورد جستجو قرار گرفت.

برای جستجوی مطالعات، واژگان کلیدی نظیر «شمولیت اجتماعی»^{۱۰}، «ورزش همگانی»^{۱۱}، «طرد اجتماعی در ورزش»^{۱۲}، «شمولیت اجتماعی در ورزش»^{۱۳}، «مشارکت ورزشی»^{۱۴} و «عدالت اجتماعی در ورزش»^{۱۵} در نظر گرفته شد.

گام سوم: جستجو و انتخاب مقالات مناسب

پس از جستجو در پایگاه‌های مختلف تعداد ۳۷۷ مقاله مرتبط شناسایی شد. برای انتخاب پژوهش‌های مناسب و قابل استفاده در روش فراترکیب مقالات براساس پارامترهای مختلفی مانند عنوان، چکیده، دسترسی، محتوا و کیفیت

(به‌عنوان مثال فراترکیب) گرایش به اکتشافی در طبیعت پدیده و گسترش درک درست از موضوع مطالعه از طریق یکپارچه‌سازی چندین مطالعه کیفی مرتبط با یکدیگر دارد (رینگ و همکاران، ۲۰۱۰).

بنابراین، داده‌های ترکیبی فراتر از آنچه توسط مطالعات کیفی اولیه ارائه می‌شوند و فراتر از سایر بررسی‌های نظام‌مند و فراتحلیل است؛ به عبارت دیگر استفاده از فراتلفیق نتیجه‌ای را حاصل می‌کند که بزرگ‌تر از مجموع بخش‌هایش است (سهرابی و همکاران، ۱۳۹۰). نتیجه تلفیق ممکن است شامل

گام اول: طرح سؤالات پژوهش

اولین گام در روش فراترکیب، طرح سؤالاتی است که پژوهشگر در پژوهش خود به دنبال پاسخ به آن‌هاست. بر این اساس، در پژوهش حاضر، سؤالات اساسی این موارد هستند که «مفاهیم و مقولات شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی کدام‌اند؟» و «چارچوب شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی چگونه است?».

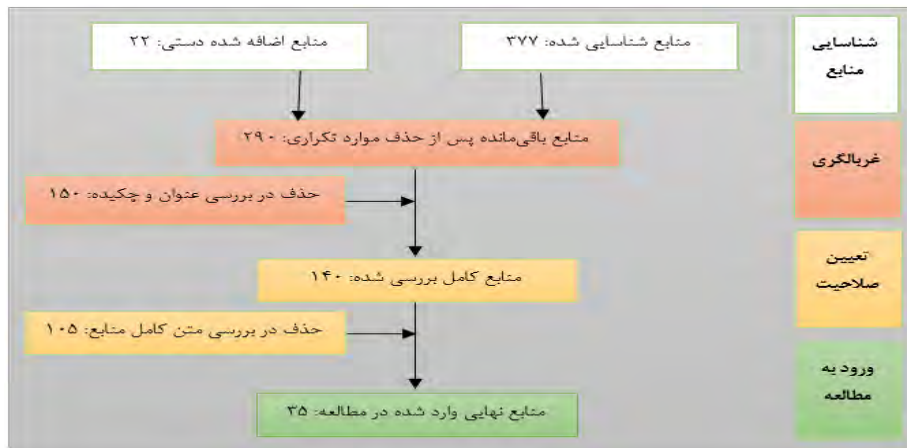
گام دوم: مرور ادبیات ساختارمند

در این پژوهش، مطالعاتی که از جوانب و دیدگاه‌های مختلف به بررسی شمولیت اجتماعی، ورزش همگانی، تأثیر ورزش همگانی و شمولیت اجتماعی بر هم و شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی پرداخته بودند، مورد بررسی قرار گرفتند. بر این اساس برای گردآوری داده‌های پژوهش از داده‌های ثانویه به نام اسناد و مدارک گذشته استفاده شده است؛ منظور از این اسناد و مدارک، مقالاتی است که در زمینه شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی بررسی و انتخاب شده‌اند و برای دستیابی به مقالات دارای اعتبار، پایگاه‌های علمی خارجی تیلور و فرانسیس^۱، ساینس دایرکت^۲، امرالد^۳، وایلی^۴، سیج جورنالز^۵،

6. Springer
7. Scopus
8. Web of Science
9. Google Scholar
10. Social Inclusion
11. Community Sport
12. Social Exclusion in Sports
13. Social Inclusion in Sports
14. Sports Participation
15. Social Justice in Sports

1. Taylor & Francis
2. Science direct
3. Emerald
4. Wiley Online Library
5. Sage Journals

روش‌های پژوهش مورد ارزیابی قرار گرفت و در نهایت ۳۵ مقاله برای انجام روش فراترکیب انتخاب شدند. شکل ۲

شکل ۲. نمودار روند انتخاب مطالعات (موهر و همکاران، ۲۰۰۹)

سپس با در نظر گرفتن مفهوم هریک از کدها، آن‌ها در یک مفهوم مشابه دسته‌بندی شدند و در نهایت مقولات اصلی از ترکیب مفاهیم به دست آمد.

یافته‌های پژوهش

در این مرحله، یافته‌های حاصل از فراترکیب تحقیقات ارائه می‌شود. در تحقیق حاضر ابتدا همه عوامل مستخرج از منابع، به‌عنوان کد در نظر گرفته شدند. پس از آن با در نظر گرفتن مفهوم هر یک از کدها، عوامل مشابه در قالب یک مفهوم، دسته‌بندی شدند. بنابراین مفاهیم تحقیق شکل داده شدند. نتایج حاصل از کدگذاری در جدول شماره دو تا پنج ارائه شدند.

گام چهارم: استخراج اطلاعات مقالات

پس از گزینش مقالات، نوبت به استخراج کدها از متون است. برای استخراج کدها سوالات تحقیق موردنظر بوده است. در این مرحله، پژوهش‌های انتخاب شده برای فراترکیب بررسی محتوایی شده و مضمون‌ها و مفاهیم مرتبط با شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی، به‌عنوان کدهای اصلی استخراج شدند.

گام پنجم: تحلیل و ترکیب یافته‌های کیفی

هدف از فراترکیب دستیابی به تفسیر جدید و یکپارچه از یافته‌ها است. برای رسیدن به تفسیر یکپارچه نیاز به تجزیه و تحلیل و ترکیب مفاهیم پژوهش‌های مورد بررسی است. در پژوهش حاضر، ابتدا تمام عوامل استخراج شده از مطالعات به‌عنوان کد در نظر گرفته شده

جدول ۲. نتایج حاصل از کدگذاری مقوله فضایی

منابع	مفاهیم	کدها
		۱. اهمیت نقش خانواده
		۲. مداخلات آموزشی در ورزش با هدف کاهش طرد اجتماعی
		۳. سیاست‌ها و رویه‌های فرهنگی مبتنی بر تنوع و شمول
		۴. مشارکت گروه‌های اقلیت در سطح تصمیم‌گیری مرکزی سازمان‌های ورزشی
		۵. تشویق قرابت فرهنگی
		۶. کاهش فاصله اجتماعی میان مشارکت‌کنندگان
		۷. اهمیت تسهیلگران آموزش‌دیده به‌منظور ایجاد حس رفاقت و همدلی میان افراد
		۸. نزدیکی اجتماعی با نظر گرفتن مسائل زبانی (جلوگیری از تمسخر لهجه و ...)
		۹. اجتناب از دیدگاه‌های کلیشه‌ای درباره افراد با شرایط متفاوت (مانند معلولین، و ...)
		۱۰. سبک مدیریتی فراگیر فرهنگی
		۱۱. تجربه و دانش در مورد فعالیت‌های ورزشی
مکسول و همکاران (۲۰۱۲)، موری و همکاران (۲۰۲۴)، بیلی (۲۰۰۸)، قلی پور و همکاران (۱۴۰۲)، بیلی و همکاران (۲۰۱۳)، کومب و همکاران (۲۰۱۳)، کورتیس و همکاران (۲۰۰۷)، بوندیروست و همکاران (۲۰۱۰)، کراب و همکاران (۲۰۰۶)، اسکینر (۲۰۰۸)، پالمر (۲۰۰۸)، کوردیر و همکاران (۲۰۱۷)، لیمان و همکاران (۲۰۲۱)	نزدیکی اجتماعی-فرهنگی	

ادامه جدول ۲. نتایج حاصل از کدگذاری مقوله فضایی

منابع	مفاهیم	کدها
		۱۲. امکانات ورزشی در دسترس
		۱۳. سرگرم‌کننده و لذت‌بخش بودن تمرینات ورزشی
		۱۴. اهمیت دانش مربیگری
		۱۵. ایجاد انگیزه برای تداوم مشارکت ورزشی
		۱۶. آگاهی‌بخشی مربی درباره اهمیت ورزش
		۱۷. اختصاص ساعات مناسب باشگاه‌ها برای انجام فعالیت
		۱۸. نزدیکی جغرافیایی تا محیط فعالیت ورزشی
		۱۹. امنیت عمومی مناسب محیط فعالیت ورزشی
		۲۰. امنیت اجتماعی-روانی افراد جهت مشارکت ورزشی
		۲۱. حمایت اجتماعی از افراد آسیب‌پذیر جهت مشارکت در ورزش
		۲۲. ارائه تسهیلات مراقبت از کودک
		۲۳. کاهش یا حذف هزینه‌های مشارکت در ورزش همگانی (برای افراد آسیب‌پذیر) به‌منظور کاهش فاصله اقتصادی
		۲۴. اهمیت وضعیت اقتصادی خانواده
		۲۵. توزیع متناسب منابع توزیع ثروت در جامعه
		۲۶. عدالت اقتصادی
غفوری و همکاران (۱۳۹۸)، اسپایج و همکاران (۲۰۱۹)، صفاری و همکاران (۱۳۹۴)، پیکت و کانینگهام (۲۰۱۷)، بیلی (۲۰۰۸)، کانینگهام (۲۰۱۹)، ماریوت (۲۰۱۴)	محیط فیزیکی	
شروک (۲۰۲۴)، کورتیس و همکاران (۲۰۰۷)، مکسول (۲۰۱۲)، پاتنام (۲۰۱۵)، قلی پور و همکاران (۱۴۰۲)، صفاری و همکاران (۱۳۹۴)	نزدیکی اقتصادی	

مفاهیم حاصل شده از مقوله فضایی شامل نزدیکی اجتماعی - فرهنگی، محیط فیزیکی و نزدیکی اقتصادی است.

جدول ۳. نتایج حاصل از کدگذاری مقوله عملکردی

مقوله: عملکردی (توسعه شخصی)

منابع	مفاهیم	کدها
		۲۷. توسعه مهارت‌های اجتماعی
		۲۸. ایجاد بستری برای همکاری با دیگران
		۲۹. توسعه توانایی‌های بین فردی
		۳۰. ثبات در رفتارهای اجتماعی
		۳۱. تجربیات متنوع در محیط‌های ورزشی
		۳۲. توسعه مهارت‌های رهبری
		۳۳. ایجاد حس خودشمولی در جامعه
		۳۴. احترام متقابل بر اساس اعتماد
		۳۵. سازگار شدن با گروه
		۳۶. شبکه‌سازی اجتماعی
		۳۷. توسعه مهارت‌های ورزشی
		۳۸. کیفیت مشارکت به‌عنوان شاخص موفقیت
		۳۹. افزایش قدرت بدنی
		۴۰. افزایش شایستگی/سواد بدنی
		۴۱. افزایش استقامت
		۴۲. افزایش سلامت جسمی و روحی
		۴۳. ایجاد تصویر بدنی مثبت
		۴۴. ایجاد آگاهی از وضعیت بدن
		۴۵. تمرکز بر ارزش توسعه شخصی گسترده‌تر که ممکن است با استفاده از فعالیت تسهیل شود تا اعتقاد به ارزش ذاتی فعالیت
مکسول (۲۰۱۲)، ماریوت (۲۰۱۴)، کورتیس و همکاران (۲۰۱۹)، تورکانی و همکاران (۲۰۲۲)، جوادی پور و همکاران (۱۳۹۲)، بیلی (۲۰۰۸)، شیلی و همکاران (۲۰۱۹)، کانینگهام (۲۰۱۹)	سرمایه ورزشی	

ادامه جدول ۳. نتایج حاصل از کدگذاری مقوله عملکردی

منابع	مفاهیم	کدها
		۴۶. افزایش عزت‌نفس و اعتماد به نفس
		۴۷. افزایش خودکارآمدی
		۴۸. ایجاد حس موفقیت
		۴۹. نگرش مثبت نسبت به خود
		۵۰. احساس انجام کاری ارزشمند
		۵۱. خود پندارنده مثبت
		۵۲. حس رضایت از زندگی
قلی پور و کشکر (۱۴۰۰)، بیلی و همکاران (۲۰۱۳)، مایزور و همکاران (۲۰۱۳)، کوردیر و همکاران (۲۰۱۷)، شیلی و همکاران (۲۰۱۹)، کانینگهام (۲۰۱۹)	احساس خودارزشمندی	

مفاهیم حاصل شده از مقوله عملکردی (توسعه شخصی) شامل سرمایه انسانی، سرمایه ورزشی و احساس خودارزشمندی است.

جدول ۴. نتایج حاصل از کدگذاری مقوله ارتباطی

منابع	مفاهیم	کدها
		۵۳. امنیت شغلی
		۵۴. احساس امنیت فردی در سطح جامعه
		۵۵. در دسترس بودن خدمات بهداشتی و درمانی مناسب
		۵۶. سلامت و ثبات در شرایط خانوادگی
		۵۷. برخورداری از تغذیه مناسب
		۵۸. امکان خودبیانگری
		۵۹. برابری فرصت‌ها برای حضور در فعالیت‌های
		۶۰. مختلف اجتماعی از جمله مشارکت در ورزش
		۶۱. امکان ایجاد و حفظ پیوندهای اجتماعی
		۶۲. احساس جامعه‌پذیری
		۶۳. اعتماد اجتماعی
		۶۴. جمع‌گرایی و تمایل به ورزش همگانی در مکان‌های عمومی
		۶۵. توسعه احساس تعلق از طریق مشارکت در زمینه‌های ورزشی
		۶۶. احساس خوب نسبت به دیگر افراد جامعه
		۶۷. احساس دوست داشته شدن
		۶۸. احساس نیاز متقابل من به دیگران و دیگران به من
		۶۹. امکان بیان مشکلات و گرفتن کمک از دیگران
		۷۰. دریافت بازخورد مثبت درباره اعمال
		۷۱. عدم احساس تنهایی در محیط ورزش
		۷۲. دریافت پذیرش/تصدیق اجتماعی
		۷۳. نیای مشترک میان افراد
		۷۴. وفاق اجتماعی
		۷۵. درک عاطفی مثبت
		۷۶. دریافت حمایت اخلاقی
		۷۷. امکان توسعه پیوند عاطفی
		۷۸. امکان توسعه شخصیت اجتماعی
غفوری و همکاران (۱۳۹۸)، اسکینر (۲۰۰۸)، پالمر (۲۰۰۸)، هایتون و توتن (۲۰۰۸)، نیکلسون و هوی (۲۰۰۸)، کانینگهام و نایت (۲۰۲۰)، کومب و همکاران (۲۰۱۳)، مورگان و پارکر (۲۰۲۱)، مورگان و همکاران (۲۰۲۰)	ایمنی (امنیت و رفاه)	
موری و همکاران (۲۰۲۴)، کوردیر و همکاران (۲۰۱۷)، شرلوک (۲۰۲۴)، مکسول و همکاران (۲۰۱۲)، صفاری و همکاران (۱۳۹۴)، لیمان و همکاران (۲۰۲۱)، کومب و همکاران (۲۰۱۳)، نونز و همکاران (۲۰۲۳)	روابط اجتماعی	
اسکینر (۲۰۰۸)، پالمر (۲۰۰۸)، شرلوک (۲۰۲۴)، قلی پور و کشکر (۱۴۰۰)، صفاری و همکاران (۱۳۹۴)، اسپایج و همکاران (۲۰۱۹)، شیلی و همکاران (۲۰۱۹)، مورگان و پارکر (۲۰۲۱)	هویت اجتماعی	

مفاهیم حاصل شده از مقوله ارتباطی شامل ایمنی (امنیت و رفاه)، روابط اجتماعی و هویت اجتماعی است.

مفاهیم حاصل شده از مقوله ارتباطی شامل ایمنی

برای روایی نظری سعی شده که پژوهش‌هایی مورد استفاده قرار گیرند که از اعتبار علمی بالایی برخوردار باشند. برای بررسی روایی محتوا نیز شاخص روایی محتوا (CVR) مورد استفاده قرار گرفت. در این راستا از ۱۰ نفر از استادان مدیریت ورزشی درخواست شد هر موضوع را براساس طیف سه‌بخشی «ضروری است»، «مفید است ولی ضرورتی ندارد» و «ضرورتی ندارد» بررسی نمایند؛ سپس پاسخ‌ها مطابق فرمول زیر محاسبه شد:

$$CVR = \frac{n_e - \frac{N}{2}}{\frac{N}{2}}$$

در این فرمول n_e نشان‌دهنده تعداد متخصصانی است که گزینه ضروری را انتخاب کرده‌اند و N تعداد کل متخصصان است؛ اگر مقدار محاسبه شده از مقدار جدول CVR بزرگ‌تر باشد، اعتبار محتوای آن آیتم پذیرفته می‌شود. با توجه به اینکه تعداد متخصصان در این بخش ۱۰ نفر بود، حداقل ضریب محتوایی قابل قبول ۰/۶۲ می‌باشد که مطابق جدول شش روایی محتوا این تحقیق تأیید می‌شود.

تشخیص تمامی گزارش‌های تحقیقات مرتبط با موضوع و شناسایی و توصیف اطلاعات هرکدام از گزارش‌های موجود در مطالعه. روایی تفسیری در پژوهش‌های فراترکیب کیفی مربوط به پژوهشگران ثانوی است که گزارش‌های موجود در مطالعه را جمع‌بندی کرده و می‌نگارند. آن‌ها با نویسندگان پژوهش‌های مورد مطالعه که خودشان موضوع تحقیق‌اند، تفاوت دارند. در این روش پژوهشگران ثانوی جهت بررسی تمام مراحل فراترکیب (یعنی انتخاب مطالعات، ارزیابی مطالعات، تهیه داده‌ها و تجزیه و تحلیل داده‌ها) باید به تمامی داده‌های موجود و تحلیل‌های اولیه دسترسی داشته باشد.

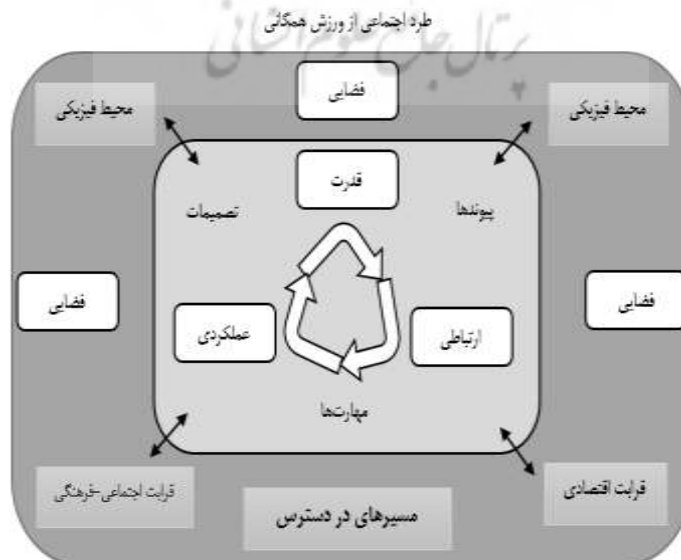
روایی نظری در فراترکیب، در درجه اول به اعتبار روش‌هایی برمی‌گردد که برای ایجاد یکپارچگی نتایج استفاده شده‌اند و در گام بعد به یکپارچگی خود نتایج یا به عبارتی تفسیر محقق از یافته‌های پژوهشگران پیشین می‌پردازد.

در پژوهش حاضر نیز برای روایی توصیفی سعی شده است حتی‌الامکان بیشترین تعداد مقاله‌های مرتبط شناسایی و گردآوری شود. برای روایی تفسیری به این صورت عمل شد که از دو نفر پژوهشگر به‌عنوان کدگذار و مفسر استفاده شد و در جلسات هماهنگی توافق نهایی در مورد کدها به دست آمد.

جدول ۶. ضریب روایی محتوایی (CVR)

عنوان مقوله	فضایی	ارتباطی	عملکردی	قدرت
میزان CVR	۱	۰/۸	۱	۰/۸
نتیجه	تأیید	تأیید	تأیید	تأیید

گام هفتم: ارائه یافته‌ها

شکل ۳. چارچوب شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی

که شامل فاصله‌ی محیط فیزیکی و زمانی بین دو یا چند مکان، شهر یا مردم است (مکسول و همکاران، ۲۰۱۲). این نزدیکی فضایی با نزدیکی اجتماعی نیز همراه است که شامل طبقه اجتماعی، جنسیت، سن، قومیت و موقعیت اجتماعی-اقتصادی می‌باشد (آلن^۳، ۲۰۰۰). بر این اساس در تحقیق حاضر نزدیکی اجتماعی و فرهنگی شامل سیاست‌ها و رویه‌هایی مبتنی بر تنوع و شمول است. مواجهه فرهنگی شامل تجربه و دانش در مورد فعالیت‌های ورزشی یا امکانات ورزشی است و این نزدیکی اجتماعی را فراهم می‌کند. تسهیلگران آموزش دیده که از نظر فرهنگی به تنوع حساس هستند و از دیدگاه‌های کلیشه‌ای اجتناب می‌کنند، نزدیکی فرهنگی را تشویق می‌کنند و فاصله اجتماعی را کاهش می‌دهند. نزدیکی اجتماعی همچنین شامل در نظر گرفتن مسائل زبانی است و می‌تواند از طریق ارائه یک سبک مدیریتی فراگیر فرهنگی توسط مربیان، تحت تأثیر قرار گیرد. مؤلفه محیط فیزیکی و اقتصادی شمولیت فضایی نیز به ابزارهای مادی دسترسی مانند هزینه، حمل‌ونقل، زمان، مکان، امکانات، مکانیسم‌های حمایت اجتماعی، ساختار سازمانی و امنیت مربوط می‌شود. هزینه‌های پولی اغلب برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی، رویدادها و مسابقات برای پوشش هزینه‌هایی مانند لباس، مربیگری، اجاره امکانات، نگهداری زمین و هزینه‌های داوری اعمال می‌شود. کاهش یا حذف هزینه‌ها می‌تواند مشارکت را مقرون‌به‌صرفه کند و فاصله اقتصادی را کاهش دهد. نزدیکی محیط فیزیکی نه تنها فاصله با محل برگزاری را در برمی‌گیرد، بلکه شامل وجود وسایل حمل‌ونقل مناسب نیز می‌شود. به‌عنوان مثال، نزدیکی محیط فیزیکی امکانات ورزشی می‌تواند ایمنی شرکت‌کنندگان را تضمین کند، به‌ویژه اگر امکانات در محله‌های ناامن واقع شده باشند. در این مورد ممکن است برای اطمینان از ایمنی شرکت‌کنندگان، حمل‌ونقل به و از تأسیسات لازم باشد (اسپایج^۴ و همکاران، ۲۰۱۹). همچنین می‌توان استدلال کرد که مکانیسم‌ها یا فرایندهایی که با ایجاد نزدیکی محیط فیزیکی و اجتماعی باعث ایجاد شمولیت فضایی می‌شوند، می‌توانند به غلبه بر

براساس کدهای مستخرج از گام پنجم و مطالعه پژوهش‌های پیشین، چارچوب شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی ارائه شد.

بحث و نتیجه‌گیری

محیط ورزش همگانی اغلب به‌عنوان یک محیط فراگیر (شامل) ترویج می‌شود که افراد با هر پیشینه و توانایی می‌توانند در آن شرکت کنند و به طیف وسیعی از مزایای شخصی، بهداشتی و اجتماعی دسترسی داشته باشند (شیلی و همکاران، ۲۰۱۹)؛ این باور گسترده در حالی است که نابرابری‌های نهادی، فرهنگی و ساختاری در ورزش به‌خوبی اثبات شده است (قلی‌پور و همکاران، ۱۴۰۲؛ دانلی^۱، ۱۹۹۶). در این شرایط، به‌منظور ارتقای وضعیت ورزش و سلامت جامعه، کمک به رفع مسائل اجتماعی ناشی از نابرابری و توانمندسازی گروه‌های حاشیه‌نشین، شناسایی و توجه به مؤلفه‌های چارچوب شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی ضروری به نظر می‌رسد. در این راستا برخی پژوهش‌ها، ابعاد شمولیت اجتماعی و شرایط مشترکی را که تحت آن احتمالاً شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی رخ می‌دهد، شناسایی کرده‌اند. تلاش پژوهش حاضر بر این بوده که با مطالعه و تجزیه و تحلیل و ترکیب محتوای این پژوهش‌ها با استفاده از روش فراترکیب به بررسی مفاهیم و مؤلفه‌های اصلی مرتبط با چارچوب شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی بپردازد. نتایج حاصل از فراترکیب مطالعات مرتبط با شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی چهار مقوله اصلی را شامل می‌شود که عبارت‌اند از: بعد فضایی، بعد ارتباطی، بعد عملکردی و بعد قدرت.

شمولیت فضایی در ورزش همگانی به معنای ایجاد فضایی برای تجربه ورزش همگانی با تطبیق شرایط مشارکت فردی است که ممکن است با الزامات فرهنگی، مذهبی یا اجتماعی-اقتصادی فردی مرتبط باشد. براساس نظر بیلی^۲ (۲۰۰۸) شمولیت فضایی، به نزدیکی فاصله‌های اجتماعی و اقتصادی مربوط می‌شود. در این زمینه، اصطلاح نزدیکی (قربت)، نزدیکی در فضا را نشان می‌دهد

3. Allain
4. Spaaij

1. Donnelly
2. Bailey

دانش افزایش نیابد، ممکن است عزت‌نفس، اعتماد به نفس و احساس تعلق در واقع کاهش یابند که منجر به کناره‌گیری یا طرد بیشتر می‌شود. به‌طور کلی شمولیت عملکردی بر این فرض اساسی استوار است که شرکت در فعالیت‌های فرهنگی مانند ورزش همگانی مستلزم توسعه خود در جهت‌های متفاوت از طریق یادگیری مهارت‌های جدید است و این که یک تجربه رضایت‌بخش باعث ایجاد افراد فرهیخته‌ای می‌شود که بهتر می‌توانند برای تجربیات جدید قدردانی کنند و به آن‌ها پاسخ دهند (مکسول و همکاران، ۲۰۱۲). براساس این استدلال مشارکت در ورزش همگانی باعث ایجاد سرمایه انسانی و ورزشی می‌شود که می‌تواند شانس زندگی را افزایش دهد. براساس نتایج تحقیق حاضر سرمایه انسانی در سطح عملی، مهارت‌های اجتماعی قابل انتقال مانند مهارت‌های رهبری، ارتباطی و سازمانی را تقویت می‌کند. کلمن^۳ (۱۹۸۸) نیز توضیح می‌دهد که سرمایه انسانی تغییراتی را در افراد ایجاد می‌کند که مهارت‌ها و قابلیت‌ها را به همراه می‌آورد. از طرف دیگر، رشد سرمایه ورزشی می‌تواند به مهارت‌های فنی مرتبط با ورزش و دانش پایه مربوط باشد، که مختص فعالیت‌های ورزشی مانند بهبود مهارت‌های پریدن یا پرتاب است. فرض اساسی این است که رشد سرمایه انسانی و ورزشی از طریق مشارکت در فعالیت‌های ورزشی ممکن است منجر به شمولیت افرادی که قبلاً طرد شده بودند، شود و کیفیت زندگی این افراد را افزایش دهد. در مجموع، تحقیقات تجربی در محیط‌های ورزش همگانی از این گزاره حمایت می‌کند که شمولیت در محیط ورزش همگانی شامل یک بعد عملکردی با تعدادی مؤلفه و طیف وسیعی از ویژگی‌های مرتبط است. مؤلفه‌های کلیدی شمولیت عملکردی عبارت‌اند از: سرمایه انسانی، سرمایه ورزشی و احساس خودارزشمندی.

شمولیت ارتباطی در ورزش همگانی شامل فرایندهای پیوند عاطفی است که می‌تواند از طریق مشارکت رخ دهد. شمولیت ارتباطی را می‌توان در قالب «احساس پذیرش اجتماعی» تعریف کرد. پذیرش اجتماعی شامل احساس تعلق، ارتباط عاطفی با یک مکان یا گروه و تأیید شدن

محدودیت‌های دسترسی برای مشارکت کمک کنند و مسیریابی را برای افراد برای دسترسی به فرصت‌های ورزشی و اهداف عدالت فراهم نمایند. فرایندهای مرتبط با ایجاد مسیرهای در دسترس یا در دسترس قرار دادن راه‌های مناسب برای مشارکت به‌عنوان اولین فرایند عمومی شمولیت اجتماعی شناسایی شده است (کورتیس^۱ و همکاران، ۲۰۰۷). دسترسی نقطه شروع یا ورود به شمولیت فضایی است و مرتبط بودن سایر شرایطی که در آن ورزش ممکن است شمولیت اجتماعی را ارتقا دهد، می‌تواند پس از برآورده شدن این شرط اول رخ دهد. این‌ها ممکن است شامل سایر ابعاد شمولیت اجتماعی (عملکردی، رابطه‌ای و قدرت) باشند. بدون دسترسی، هر گونه مفهوم‌سازی بیشتر از فرایندهای شمولیت اجتماعی بحث‌برانگیز است (دانلی و کوکلی^۲، ۲۰۰۲). به‌طور کلی عامل فضایی فرایند گنجاندن تفاوت‌های افراد و گروه‌ها را در برمی‌گیرد و به‌عنوان دروازه‌ای برای مشارکت در محیط‌های ورزش همگانی عمل می‌کند.

شمولیت عملکردی (توسعه شخصی) در محیط‌های ورزش همگانی شامل افزایش دانش، مهارت‌ها و درک است. بر این اساس، ادعا می‌شود که ورزش، فرصت‌هایی را برای توسعه ظرفیت و شایستگی‌های ارزشمند شخصی فراهم می‌کند (بیلی، ۲۰۰۸). دانلی و کوکلی (۲۰۰۲) نشان دادند که ورزش همگانی فرصت‌هایی برای افراد فراهم می‌کند تا نیاز خود را برای توسعه و نشان دادن شایستگی برآورده کنند. در توسعه شایستگی در فعالیت‌های ورزشی، ورزش ممکن است فرصت‌هایی را برای ارضای نیاز به عزت‌نفس و ایجاد اعتماد به نفس، همراه با افزایش احساس ارزشمندی فراهم کند (قلی‌پور و کشکر، ۱۴۰۰). با این حال، این نتایج می‌تواند برعکس شود؛ برای مثال، در صورت دریافت بازخورد منفی از دیگران درباره شایستگی‌ها و موفقیت در محیط‌های ورزش همگانی، ممکن است عزت‌نفس افراد کاهش یابد. بر این اساس، فرصت‌های توسعه فردی در محیط‌های ورزش همگانی می‌تواند منجر به شمولیت شود؛ برعکس، اگر مهارت‌ها و

1. Cortis

2. Donnelly & Coakley

3. Coleman

بحث این است که نیاز به ایجاد پیوندهای اجتماعی را می‌توان به وسیله توسعه احساس تعلق از طریق مشارکت در زمینه‌های ورزشی برآورده کرد. روابط اجتماعی را می‌توان به‌عنوان اعتماد، تعامل و همکاری، که در نتیجه فرایندهای پیوند اجتماعی در محیط‌های ورزشی ایجاد می‌شود، در نظر گرفت. اعتماد، مربوط به تمایل به ریسک در یک زمینه اجتماعی بر اساس احساس اطمینان از دریافت حمایت از جانب دیگران است. عمل متقابل شامل ارائه منابع توسط یک فرد یا گروه به فرد یا گروه دیگر و جبران آن عمل با ارزش معادل توسط گیرندگان به ارائه‌دهنده اصلی است. همکاری شامل کمک متقابل و کار گروهی است. این ویژگی‌های روابط اجتماعی به‌طور گسترده با احساس تعلق یافت شده در پروژه‌های تحقیقاتی با تمرکز بر شمولیت اجتماعی در محیط‌های ورزش همگانی مرتبط است (موری و همکاران، ۲۰۲۴). از طرف دیگر روابط اجتماعی ایجاد شده از طریق مشارکت در محیط‌های ورزش همگانی ممکن است از نظر مفهومی با گسترش سرمایه اجتماعی پیوندی در جوامع هنجاری یا سنتی مرتبط باشد. سرمایه اجتماعی پیوندی فرایند دل‌بستگی است که به دلیل ماهیت اشتراکی ورزش رخ می‌دهد. فرایند پیوند با رشد اعتماد جامعه، همکاری و ویژگی‌های متقابل همراه است که می‌توان استدلال کرد که شاخص‌ها یا معیارهای پیوند سرمایه اجتماعی در محیط‌های ورزش همگانی هستند (تورکانی و همکاران، ۲۰۲۲). بازسازی هویت اجتماعی نیز با استفاده از فرایندهای تأیید هویت و توسعه، از طریق مشارکت در محیط‌های ورزش همگانی، می‌تواند با فرایند توسعه پیوند عاطفی مرتبط باشد. فرض بر این است که تعامل اجتماعی در ورزش همگانی به تأیید هویت بر اساس تأیید اجتماعی منحصربه‌فرد بودن یک فرد و نیاز انسان به اعتبار اجتماعی و تأیید توسط دیگران، کمک می‌کند (ویس، ۲۰۰۱). بنابراین ورزش می‌تواند ابزار مفیدی برای ارضای نیاز انسان به تعلق از طریق فرایندهای تقویت هویت که شامل تأیید اجتماعی است، فراهم کند؛ زیرا مشارکت در ورزش با نمایش مهارت‌ها و دریافت تأیید، موقعیت و پاداش

است. مورد تأیید قرار گرفتن نوعی شناخت ارزش است که افراد و گروه‌ها مورد احترام قرار می‌گیرند (بیلی، ۲۰۰۸). طبق نظر کراولی^۱ (۱۹۹۹)، تعلق معمولاً شامل ابعاد ذهنی و گفتنی تعهد، وفاداری و هدف مشترک است. شدت احساس تعلق نیز بسته به دلیل تعلق می‌تواند متفاوت باشد. والس^۲ (۲۰۰۶) سه دلیل کلیدی برای ایجاد احساس تعلق پیشنهاد می‌کند: (۱) حمایت اجتماعی و متقابل، (۲) تأیید هویت و «ساخت تصویر» و (۳) آزادی. براساس نتایج تحقیق حاضر ایمنی و رفاه، روابط اجتماعی و هویت اجتماعی از اجزای شمولیت ارتباطی در نظر گرفته می‌شوند. بر این اساس شمولیت ارتباطی در محیط‌های ورزش همگانی شامل گسترش احساس ایمنی و امنیت است که از طریق فرایندهای پیوند عاطفی رشد می‌کند و احساس رفاه را برای افراد فراهم می‌سازد. نیاز به ایمنی و امنیت به‌عنوان یک نیاز اساسی انسان تلقی می‌شود و فرض بر این است که شرکت در ورزش می‌تواند احساس امنیت را ایجاد کند. احساس امنیت شامل احساس امنیت بدنی، شغل، منابع، اخلاق، خانواده، سلامت و دارایی است (مزلو،^۳ ۱۹۴۳). همچنین بعد ارتباطی شمولیت اجتماعی را می‌توان از طریق رشد پیوندهای اجتماعی در نظر گرفت. افراد ممکن است از این پیوندهای اجتماعی برای ارائه کمک قابل اعتماد به دیگران استفاده کنند و این پیوندها را می‌توان در محیط‌های ورزشی (به دلیل ماهیت اشتراکی بسیاری از فعالیت‌های ورزشی که در آن افراد ممکن است نیاز به تکیه بر یکدیگر داشته باشند)، توسعه داد. این روابط اجتماعی با پیوندهای عمیق، آشنا و مشارکتی مشخص می‌شوند و ممکن است ناشی از نیاز انسان به ایجاد پیوندهای اجتماعی با دیگران باشد. نیاز به ایجاد و حفظ پیوندهای اجتماعی یک نیاز اجتماعی، عاطفی (عاطفی) و/یا روانی است (اسکینر،^۴ ۲۰۰۸). در این باره دانلی و کوکلی (۲۰۰۲) توضیح دادند که در همه افراد نیاز به حمایت اخلاقی وجود دارد و روابط اجتماعی در ورزش همگانی ممکن است این نیاز اخلاقی را تأمین کند.

1. Crowley
2. Walseth
3. Maslow
4. Skinner

همچنین نشان داده‌اند که مشارکت در ورزش ممکن است توسعه یک هویت جمعی را تسهیل کند که می‌تواند منجر به احساس غرور شود که به نوبه خود با «سرمایه اجتماعی» پیوند خورده است. به طور خلاصه، هم هویت فردی و هم تعلق جمعی به جوامع ممکن است به عنوان بخشی از فرایند توسعه هویت اجتماعی در محیط‌های ورزش همگانی تأیید و گسترش یابد (تورکانی و همکاران، ۲۰۲۲).

مقوله قدرت در شمولیت اجتماعی به عنوان «فرایند تغییر کنترل که منجر به توزیع مجدد قدرت، منابع و همکاری‌ها در محیط‌های ورزش همگانی می‌شود»، مفهوم‌سازی شد. بیلی توضیح می‌دهد که شمولیت اجتماعی تغییر در منبع قدرت را فرض می‌کند و ورزش از طریق افزایش حس کنترل افراد بر زندگی خود و همچنین افزایش سرمایه اجتماعی با گسترش شبکه‌های اجتماعی، افزایش انسجام جامعه و غرور مدنی به شمولیت اجتماعی کمک می‌کند (بیلی، ۲۰۰۸). پیش فرض مفهومی زیربنای بعد قدرت شمولیت اجتماعی، توسعه عاملیت افراد، شبکه‌های اجتماعی و فرصت‌هایی برای شهروندی فعال از طریق مشارکت در محیط‌های ورزش همگانی است. همچنین تغییر در کنترل محیط‌های ورزش همگانی ممکن است، توانمندسازی افراد، به ویژه افرادی که قبلاً طرد شده بودند را محتمل سازد؛ جایی که گروه‌های به حاشیه رانده شده از طریق ورزش توانمند می‌شوند. همچنین شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد در محیط‌های ورزش همگانی هنجارهای اجتماعی مربوط به نقش‌ها و قابلیت‌های آن‌ها به چالش کشیده شده و تغییر می‌کنند (اندروز و اندروز^۵، ۲۰۰۳). بر این اساس، زیربنای نظری و تجربی بعد قدرت شمولیت اجتماعی در این تحقیق از طریق مؤلفه‌های عاملیت، شبکه‌های اجتماعی و شهروندی فعال ارائه می‌شود.

مشارکت در ورزش همگانی می‌تواند با افزایش حس کنترلی که افراد بر زندگی خود دارند، به شمولیت اجتماعی کمک کند. این حس فزاینده قدرت فردی از طریق ظرفیت افراد برای عمل مستقل رخ می‌دهد و این ظرفیت را «عاملیت» می‌نامند. رشد عاملیت برای بعد قدرت

همراه است. در نتیجه، مشارکت در ورزش به عنوان یک خرده سیستم اجتماعی می‌تواند با به رسمیت شناختن ارزش و اعتبار اجتماعی بالا به نوبه خود به شکل‌گیری هویت اجتماعی کمک کند (ویس^۱، ۲۰۰۱). در این باره تحقیقات شمولیت اجتماعی مکرراً نشان داده‌اند که شرکت‌کنندگان در محیط‌های ورزشی، از طریق فرصت‌هایی برای تأیید هویت و تصویرسازی، احساس تعلق می‌کنند. توسعه هویت در نظریه روان‌شناسی اجتماعی به توسعه‌ای اشاره دارد که در نتیجه تعامل اجتماعی شکل می‌گیرد (اسکینر^۲ و همکاران، ۲۰۰۸). توسعه هویت از طریق تعامل اجتماعی به عنوان یک فرایند پویا، در حال تغییر و سیال تلقی می‌شود. این درک مبتنی بر دیدگاه کنشگرایی نمادین از خود است که به موجب آن تعامل، ارتباط و مذاکره برای افراد معنا می‌یابد. فرض در اینجا این است که مشارکت در محیط‌های ورزش همگانی زمینه‌ای اجتماعی برای تعامل اجتماعی فراهم می‌کند و در نتیجه فرصتی را برای افراد به وجود می‌آورد تا هویت شخصی خود را توسعه دهند (دریسکول و وود^۳، ۱۹۹۹؛ پالمر، ۲۰۰۸). توسعه شخصیت اجتماعی همچنین می‌تواند از طریق گسترش مهارت‌ها و دانش با فرایندهای شمولیت عملکردی مرتبط باشد که می‌تواند منجر به افزایش ارزش خود و عزت‌نفس شود. علاوه بر این، تأیید و توسعه هویت فردی با تأیید و توسعه سرمایه فرهنگی، مفاهیم «زمینه‌ها» و «عادات» مرتبط بوده است. نظریه سرمایه فرهنگی بوردیو استدلال می‌کند که گروه‌ها و افراد از نمادهای فرهنگی (مثلاً روسری برای زنان مسلمان) به عنوان نشانه‌های تمایز برای تثبیت و تأیید موقعیت خود در سلسله‌مراتب اجتماعی استفاده می‌کنند (بوردیو^۴، ۱۹۷۷). «عادت» یک فرد شامل لایه‌های هویت درونی شده‌ای است که از فرایندهای اجتماعی شدن که در «زمینه‌های» اجتماعی از جمله محیط‌های ورزشی رخ می‌دهد، ایجاد می‌شود. علاوه بر رشد ویژگی‌های فردی از طریق تکامل «خود اجتماعی» و گسترش سرمایه فرهنگی، مطالعات

1. Weiss
2. Skinner
3. Driscoll & Wood
4. Bourdieu

استقلال انتقادی نیاز دارند و این شامل ارضای نیازهای افراد برای اعمال آزادی و مشارکت در تصمیم‌گیری و سیاست شهروندی فعال می‌باشد و ممکن است مستلزم توسعه مهارت‌ها، دانش و درک باشد تا افراد بهتر بتوانند تصمیمات آگاهانه‌ای در مورد جوامع خود با هدف بهبود کیفیت زندگی بگیرند. در نتیجه، توسعه شهروندی فعال می‌تواند با شمولیت عملکردی در محیط‌های ورزشی مرتبط باشد. علاوه بر این، شهروندی فعال، به شمولیت ارتباطی نیز مرتبط است، زیرا شامل احساس مشترک تعلق و احساس همبستگی اجتماعی است. فرایندهای توانمندسازی در ورزش همگانی به فرصت‌هایی برای افراد جهت اعمال حقوق و مسئولیت‌ها یا مشارکت در شهروندی فعال مرتبط است. به‌طور خلاصه، شهروندی فعال در محیط‌های ورزش همگانی می‌تواند از طریق فرایندهای توانمندسازی به دست آید که شامل مسئولیت اجتماعی، انجام وظایف و تعهدات مربوط به تعلق به یک جامعه و مشارکت در سهامداری، تصمیم‌گیری، مذاکره، تقسیم قدرت و رهبری است. علاوه بر این مؤلفه شبکه اجتماعی بعد قدرت را می‌توان با مفهوم «سرمایه جامعه» مرتبط دانست که با گسترش شبکه‌های اجتماعی توسعه یافته است. رشد «سرمایه جامعه» را می‌توان از گسترش روابط اجتماعی در نظر گرفته شده در بعد قبلی (شمولیت ارتباطی) متمایز کرد، به این صورت که توسعه سرمایه جامعه شامل تعامل اجتماعی است که از یک محیط ورزش همگانی به داخل جامعه گسترش می‌یابد، در مقابل گسترش روابط اجتماعی در داخل یک محیط ورزش همگانی رخ می‌دهد. روند گسترش و افزایش شبکه‌های اجتماعی با رشد پل زدن یا پیوند دادن سرمایه اجتماعی مرتبط است (پاتنام^۳، ۲۰۰۰). سرمایه اجتماعی در این مفهوم‌سازی به‌عنوان راهی برای ایجاد توانمندسازی در نظر گرفته می‌شود. دو نوع سرمایه اجتماعی جزء سرمایه جامعه می‌باشند؛ سرمایه اجتماعی «پل زدن» و «پیونددهنده» (اسکینر و همکاران، ۲۰۰۸)؛ پل زدن سرمایه اجتماعی به‌عنوان «فرایندی است که به وسیله آن توسعه هنجارهای اجتماعی، شبکه‌ها و اعتماد از طریق

شمولیت اجتماعی اصلی اساسی است (بیلی، ۲۰۰۸). توانمندسازی افراد در محیط‌های ورزشی شامل تغییر قدرت از رویکرد سنتی «بالا به پایین» به رویکرد «پایین به بالا» می‌باشد. توانمندسازی در مدل دموکراسی فرهنگی منعکس می‌شود که از واگذاری قدرت به دور از سازمان‌های متمرکز و بازگشت به مردم حمایت می‌کند و استدلال می‌کند که گروه‌های به حاشیه رانده شده باید در تقسیم قدرت مشارکت داشته باشند (هایلتون و توتن^۱، ۲۰۰۸). در این مدل، نیازهای ویژه خرده‌فرهنگ‌ها و گروه‌های فرعی شناسایی شده و ساختار مدیریت غیرمتمرکز و دموکراتیک در محیط‌های ورزشی ایجاد می‌گردد. به‌عنوان مثال، فرایندهای توانمندسازی در ساختارهای باشگاهی غیر سلسله‌مراتبی تعبیه می‌شود که در آن لذت و همکاری در مقابل رقابت، محرک‌های اصلی مشارکت هستند. شهروندی فعال نیز شامل مشارکت افراد در زندگی عمومی و در جوامع خود است و بنابراین می‌توان آن را با مفهوم «افزایش انسجام جامعه و غرور مدنی» پیوند داد (شرلوك، ۲۰۲۴). توسعه جامعه یا انسجام اجتماعی مستلزم گسترش فرصت‌ها برای همکاری افراد برای رسیدن به یک هدف مشترک است و غرور مدنی مستلزم احساس رضایت در جامعه محلی مانند احساس هدف مشترک و هویت مشترک می‌باشد؛ و بعد فرهنگی نیز شامل تحمل تفاوت و تنوع است. توسعه جامعه یا انسجام اجتماعی از طریق مشارکت در ورزش همگانی یک موضوع رایج در شمولیت اجتماعی عمومی در تحقیقات مرتبط با ورزش است (شرلوك، ۲۰۲۴). در این تحقیقات نشان داده شده که شمولیت در محیط‌های ورزش همگانی از طریق فرصت‌های شهروندی فعال که شامل فرایندهای انسجام اجتماعی و رشد دل‌بستگی مثبت به سنت‌ها، نهادها و مکان‌های محلی است می‌تواند به ارتقای عدالت اجتماعی، گسترش شبکه‌های اجتماعی و توسعه سرمایه اجتماعی کمک کند. شهروندی مشارکتی فعال یکی از ویژگی‌های نظریه دویال و گوگ^۲ (۱۹۹۱) در مورد نیازهای انسانی است که پیشنهاد می‌کند افراد برای به چالش کشیدن اشکال فرهنگی و نهادی موجود به

1. Hylton & Totten
2. Doyal and Gough

3. Putnam

براساس نتایج ارائه شده چارچوب مفهومی پیشنهادی شامل دو مرحله است: در اولین مرحله فاصله‌های اجتماعی و اقتصادی از بین می‌رود و نزدیکی (شمولیت فضایی) از طریق گسترش مسیرهای قابل دسترسی با مؤلفه‌های اقتصادی، محیط فیزیکی و اجتماعی-فرهنگی ایجاد می‌شود. مسیرهای در دسترس، نقطه ورود برای شمولیت اجتماعی و بسیار ضروری هستند. پس از این مرحله، مرحله دوم برای شمولیت اجتماعی کامل لازم است؛ که این مرحله شامل ابعاد قدرت، عملکردی و ارتباطی شمولیت اجتماعی است. این سه بعد با توسعه عمق بیشتری از شمولیت اجتماعی به هم پیوسته و ترکیب می‌شوند. این مرحله شامل شمولیت عملکردی (از طریق توسعه سرمایه انسانی، سرمایه ورزشی و احساس خودارزشمندی)، تغییر در قدرت (از طریق رشد عاملیت، شهروندی فعال و شبکه‌های اجتماعی) و شمولیت ارتباطی به وسیله رشد تعلق (از طریق احساس ایمنی و رفاه، تکامل روابط اجتماعی و تأیید و تغییر هویت اجتماعی) است. چارچوب ارائه شده هم فرایندهای دگرگون‌کننده و هم چندبعدی را نشان می‌دهد که به غیرشرکت‌کننده‌های طرفدار کمک می‌کند تا در ورزش همگانی شرکت کنند و شرکت‌کنندگان را نیز تشویق می‌کند تا به طور کامل‌تری درگیر فعالیت شوند و از مزایای بیشتری بهره ببرند.

از نظر عملی با توجه به چارچوب ارائه شده به مدیران سازمان‌های ورزشی پیشنهاد می‌شود در راستای افزایش شمولیت فضایی گروه‌های در حاشیه، نسبت به اتخاذ سیاست‌های فراگیر مانند توسعه برنامه‌های ورزش همگانی کم‌هزینه یا رایگان (شامل برگزاری لیگ‌های ورزش همگانی و دسترسی رایگان یا با تخفیف به امکانات عمومی)، ارائه برنامه‌های ورزشی متنوع (از جمله بازی‌ها و ورزش‌های محلی ایران)، قابل دسترس کردن فضاها و امکانات ورزشی برای افراد دارای معلولیت (وجود رمپ‌ها، آسانسورها و سرویس‌های بهداشتی قابل دسترس برای معلولین)، مشارکت دادن جوامع محلی در برنامه‌ریزی و طراحی امکانات ورزشی و ارائه برنامه‌های انعطاف‌پذیر سازگار با سبک‌های زندگی و تعهدات مختلف کاری، اقدام نمایند. برای بهبود شمولیت عملکردی، سازمان‌های ورزشی می‌توانند کلینیک‌های مربیگری را برای آموزش

تعامل اجتماعی، بخش‌های مختلف جامعه را به هم پیوند می‌دهد و به پیوند عناصر ناهمگون جامعه کمک می‌کند. بر این اساس، «چنین شبکه‌های سست‌تر و متنوع‌تر به عنوان تسهیل‌کننده انتشار اطلاعات و فرصت‌های شغلی (یکی از دغدغه‌های اصلی دستور کار شمولیت) در نظر گرفته می‌شوند» (نیکلسون و هوی، ۲۰۰۸). این نوع پل ارتباطی از سرمایه اجتماعی در روابط و شبکه‌های اجتماعی که ممکن است در نتیجه مشارکت در ورزش همگانی شکل بگیرد، شناسایی شده است (آزری، ۲۰۰۶؛ کاول، ۲۰۰۷). با این حال کالتر (۲۰۰۷) هشدار می‌دهد که پتانسیل توسعه سرمایه اجتماعی پل‌سازی در محیط‌های ورزش همگانی به‌طور گسترده‌ای بسته به ماهیت، اندازه، مکان و عضویت سازمان‌های ورزشی و جوامع مرتبط با آن‌ها متفاوت خواهد بود و شواهد نشان می‌دهد که توسعه سرمایه اجتماعی پل‌سازی در جوامعی که به نهادهای سیاسی یا عمومی بی‌اعتماد هستند یا تجربه تبعیض یا نابرابری دارند، ممکن است مشکل‌ساز باشد (مکسول، ۲۰۱۲).

توسعه سرمایه اجتماعی پیونددهنده نیز ممکن است به عنوان بخشی از فرایند توانمندسازی رخ دهد. مفهوم سرمایه اجتماعی پیونددهنده از کار وولکاک^۳ (۲۰۰۱) مشتق شده است و به اهرم ارتباطات اجتماعی بین افراد در نهادها و سازمان‌های مختلف برای به دست آوردن نفوذ مربوط می‌شود و به عنوان «ارتباطات عمودی بین اقشار مختلف اجتماعی که افراد را قادر می‌سازد به منابع دیگر دسترسی پیدا کنند» در نظر گرفته می‌شود. به عبارت دیگر سرمایه اجتماعی پیونددهنده شامل روابط اجتماعی با افراد صاحب قدرت یا اقتدار است که ممکن است برای به دست آوردن قدرت و منابع به آن‌ها دسترسی پیدا کند (دوهرتی و مایزور، ۲۰۰۸). تحقیقات در زمینه ورزش نشان داده که چنین پیوندهایی ممکن است در محیط‌های ورزش همگانی ایجاد و عمل کنند و این روابط برای به دست آوردن منابع برای فرصت‌های مشارکت ورزشی بیشتر در آن محیط‌ها استفاده می‌شود.

1. Nicholson & Hoyer
2. Atherley
3. Woolcock

رهبری در آن‌ها تقویت شود.

از بعد نظری نیز با توجه به اهمیت موضوع شمولیت اجتماعی گروه‌های به حاشیه رانده شده در ورزش همگانی در سراسر دنیا، تاکنون تحقیقات فراوانی در این زمینه انجام شده است؛ با این حال این منابع اغلب بر روی یک گروه (معلولین، اقلیت‌های قومیتی، زنان و ...) و نتایج برنامه‌های مرتبط با شمولیت اجتماعی متمرکز بوده‌اند. بنابراین تاکنون تحقیقی، فرایندها را مورد بررسی قرار نداده و به صورت جامع به ابعاد مختلف چارچوب شمولیت اجتماعی در ورزش همگانی نپرداخته است. این در حالی است که مقابله با نابرابری و تبعیض گروه‌های در حاشیه در ورزش کشورمان همچنان از مسائل مهم اجتماعی به شمار می‌رود. با توجه به اینکه تحقیق حاضر به مطالعه و تجزیه و تحلیل و ترکیب محتوای پژوهش‌های مختلف داخلی و خارجی به صورت جامع پرداخته است، به سایر پژوهشگران پیشنهاد می‌شود براساس ابعاد و چارچوب شناسایی شده در این تحقیق، در یک مطالعه تطبیقی وضعیت شمولیت گروه‌های طرد شده در ایران و کشورهای دیگر را مورد بررسی و مقایسه قرار دهند.

نتایج این پژوهش درک لازم برای کمک به توسعه سیاست‌ها، برنامه‌ها و شیوه‌های مختلف اجتماعی و تنوع فرهنگی در محیط‌های ورزش همگانی را فراهم می‌کند؛ که در نهایت می‌تواند گام مؤثری در راستای تحقق عدالت اجتماعی در کشور باشد.

References

- Abedi Jafari, A., & Amiri, M. (2019). Meta-Synthesis as a Method for Synthesizing Qualitative Researches. *Journal of Methodology of Humanities*, 25(99), 73-78. (In Persian) DOI: [10.30471/mssh.2019.1629](https://doi.org/10.30471/mssh.2019.1629)
- Afrouzeh, A., Sajjadi, N., Hamidi, M., & Sadeghi, R. (2021). Afghanistani Refugees' Lived Experience of Sports Participation Barriers. *Research on Educational Sport*, 12(37), (In Persian) <https://doi.org/10.22089/res.2021.9631.1980>.
- Allain, R. (2000). Proximity and thought on the city. *ESO, Works and documents*, 14, 7- 12.
- Andrews, J. P., & Andrews, G. J. (2003). Life in a secure unit: The rehabilitation of young people through the use of sport. *Social Science & Medicine*, 56(3), 531-550. [https://doi.org/10.1016/S0277-9536\(02\)00053-9](https://doi.org/10.1016/S0277-9536(02)00053-9)
- Atherley, K. M. (2006). Sport and Community Cohesion in the 21st Century: Understanding linkages between sport, social capital and the community. *Department of Sport and Recreation Western Australia, University of Western Australia*. <https://doi.org/10.1111/j.17455871.2007.00440.x>
- Bailey, R. (2008). Positive youth development through sport. In N. L. Holt (Ed.), *Youth sport and social inclusion* (pp. 85-96). London: Routledge.
- Bourdieu, P. (1977). *Cultural reproduction and social reproduction*. In J. Karabel & A. H. Halsey (Eds.), *Power and ideology*

تمرین‌های فراگیر به مربیان محلی جهت اطمینان از حمایت آن‌ها از ورزشکاران با توانایی‌های مختلف توسعه دهند، ورزش‌های سازگارانه برای افراد دارای معلولیت را به مربیان آموزش دهند، برنامه‌های ورزشی مبتنی بر تیم با تأکید بر افزایش مهارت‌های همکاری و رهبری را ارائه نمایند، یادگیری مادام‌العمر برای همه سنین را ترویج و افراد را به مشارکت در لیگ‌ها و باشگاه‌های تفریحی که به‌جای رقابت، بر توسعه مهارت‌ها و رشد شخصی متمرکز هستند، تشویق کنند. همچنین برای افزایش شمولیت ارتباطی در ورزش همگانی لازم است سازمان‌های ورزشی رویدادهای ورزش همگانی منظمی را سازمان‌دهی کنند که مشارکت گروه‌های مختلف را تشویق می‌کند؛ این رویدادها می‌تواند شامل تورنمنت‌ها، دویدن‌های سرگرم‌کننده یا روزهای ورزش خانوادگی باشد که بدون در نظر گرفتن سطح مهارت، از همه افراد استقبال می‌کنند و در این رویدادها با ایجاد کمپین‌هایی به تغییر درک عمومی و تشویق حمایت گسترده‌تر جامعه از گروه‌های به حاشیه رانده شده کمک نمایند. در نهایت برای ایجاد احساس قدرت در ورزش همگانی پیشنهاد می‌شود سازمان‌های ورزشی گروه‌های در حاشیه را در فرایندهای برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری برای برنامه‌های ورزشی درگیر کنند و برنامه‌های توانمندسازی را برای آن‌ها تدارک ببیند که مهارت‌هایی در مربیگری، سازمان‌دهی رویدادها و رهبری ابتکارات ورزش همگانی به دست آورند و حس مالکیت و

- in education (pp. 487-511). New York: Oxford University Press.
<https://doi.org/10.4324/9781351018142>
- Coalter, F. (2007). *A wider social role for sport: Who's keeping the score?* Abingdon, UK: Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9780203014615>
- Coleman, J. S. (1988). Social capital in the creation of human capital. *American Journal of Sociology*, 94 (Suppl.), 95-120.
<https://doi.org/10.3917/inno.pr2.0176>
- Collins, M. F., Collins, M., & Kay, T. (2014). *Sport and social exclusion*. Routledge.
- Cordier, R., Milbourn, B., Martin, R., Buchanan, A., Chung, D., & Speyer, R. (2017). A systematic review evaluating the psychometric properties of measures of social inclusion. *PLoS one*, 12(6), e0179109.
<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0179109>
- Cortis, N., Sawrikar, P., & Muir, K. (2007). Participation in sport and recreation by culturally and linguistically diverse women, consultation report: For the Australian Government Office for Women, Department of Families, Community Services and Indigenous Affairs. University of New South Wales, Social Policy Research Centre.
<https://doi.org/10.26190/unsworks/866>
- Crowley, J. (1999). The politics of belonging: Some theoretical considerations. The politics of belonging: Migrants and minorities in contemporary Europe, 15(41).
- Cunningham, G.B. (2019). *Diversity and inclusion in sport organizations: A multilevel perspective (4th Ed.)*. Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9780429504310>
- Doherty, A., & Misener, K. (2008). Community sport networks. In M. Nicholson & R. Hoye (Eds.), *Sport and social capital* (pp. 113-142). Oxford, UK: ButterworthHeinemann.
<https://doi.org/10.4324/9780080569727>
- Donnelly, P., & Coakley, J. (2002). *The role of recreation in promoting social inclusion*. Toronto, Canada: Laidlaw Foundation.
- Donnelly, P., & Harvey, J. (1996). Overcoming systemic barriers to access in active living. Report prepared for Fitness Branch, Health Canada and Active Living Canada. Centre for Sport Policy Studies Working Paper, (1).
- Doyal, L., & Gough, I. (1991). *A theory of human need*. Basingstoke. UK: MacMillan.
- Driscoll, K., & Wood, L. (1999). *Sporting capital: Changes and challenges for rural communities in Victoria*. Melbourne, Australia: RMIT University, Victorian Centre for Applied Social Research.
- Ghafouri, F., Memarzadeh, M. S., & Alavi, S. (2019). Determining the Contribution and Role of the Executive Organizations in Development of community Sport. *Applied Research of Sport Management*, 8(1), 11-32. DOI: [10.30473/arsm.2019.5843](https://doi.org/10.30473/arsm.2019.5843). (In Persian)
- Fozonkhah, P., Shahbazi, M., & Monazami, A. (2021). Identifying strategic disadvantages of developing sport for all: experts point of views. *Applied Research of Sport Management*, 10(2), 101-110. (In Persian)
<https://doi.org/10.30473/arsm.2021.8237>
- Geddes, A. (1999). *The politics of belonging: migrants and minorities in contemporary Europe* (p. 227). Ashgate Published.
- Ghadrdan, R., Hasanbeigi, H., & Tabesh, S. (2020). Investigating barriers to athletic and non-athlete disability participation in sports activities (Case study: Qazvin). *Journal of Nurse and Physician Within War*, 7(24), 49-56.
- Ghafouri, F., Ghamati, S., Zar, A., & Alavi, S. (2021). Identify the Place of Education in the Process of People's Tendency towards Sport for All. *j.health*, 12(2), 265-275.
- Gholi Poor M, Ghafouri F. (2022). Designing a model of sports leisure during the COVID-19 pandemic: a meta-synthesis. *Humanistic approach to sport and exercise studies (HASES)*, 2(1), 93-110. DOI: [10.52547/hases.2.1.93](https://doi.org/10.52547/hases.2.1.93)
- Gholi Poor, M., & Keshkar, S. (2021). An Educational Program Pattern in Sports to Achieve Gender Equality and Violence Prevention against Women. *Sport Management Studies*, 13(68), 1-29. (In Persian)
<https://doi.org/10.22089/smrv.2020.9095.3080>
- Gholi Poor, M., Ghafouri, F., Shahlaee Bagheri, J., Shabani Bahar, G. R., &

- Preuss, H. (2025). Multilevel Factors Affecting the Social Inclusion of Women in Sports. *Quarterly Journal of Woman and Society*, 15(60), 106-124. (In Persian) DOI: [10.30495/jzv.2024.32343.4057](https://doi.org/10.30495/jzv.2024.32343.4057)
- Gholipour, M., Ghafouri, F., & Preuss, H. (2025). Dimensions of social inclusion of older adults in leisure-time physical activity: development of a scale. *Leisure/Loisir*, 1-30. <https://doi.org/10.1080/14927713.2025.2461771>
- Glazzard, J. (2011). Perceptions of the barriers to effective inclusion in one primary school: Voices of teachers and teaching assistants. *Support for learning*, 26(2), 56-63. <https://doi.org/10.1111/j.14679604.2011.01478.x>
- Houlihan, B. (2011). England, in M. Nicholson, R. Hoye and B. Houlihan (eds) *Participation in Sport: International Policy Perspectives*. London: Routledge.
- Hylton, K., & Totten, M. (2008). Community sport development. In K. Hylton & P. Bramham (Eds.), *Sport development: Policy, process and practice* (pp. 77-117). London: Routledge.
- Javaheri, A., Raghfar, H., & Abazari, Y. (2021). A Critical Analysis of Theories of Gender Equality in Sport and the Challenges Ahead. *Sociological Review*, 27(2), 111-131. (In Persian) DOI: [10.22059/jsr.2021.81420](https://doi.org/10.22059/jsr.2021.81420)
- Marivoet, S. (2014). Challenge of Sport towards Social Inclusion and Awareness-Raising Against Any Discrimination. *Physical Culture and Sport*, 63(1), 3-11. <https://doi.org/10.2478/pcssr-2014-0017>
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370 - 396.
- Maxwell, H. (2012). *An exploration of social inclusion in Australian community sport: The case of Muslim women*. University of Technology Sydney (Australia).
- Meisner, B. A., Weir, P. L., & Baker, J. (2013). The relationship between aging expectations and various modes of physical activity among aging adults. *Psychology of Sport and Exercise*, 14(4), 569-576. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2013.02.07>
- Morgan, H., and A. Parker. (2021). Sport-Based Interventions and Social Inclusion: Insights on the Power of Sport. In *Handbook of Social Inclusion: Research and Practices in Health and Social Sciences*, edited by P. Liamputtong, 1739-1757. Singapore: Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-030-89594-5_99
- Mori, K., Morgan, H., Parker, A., & Lindsey, I. (2024). Placing community at the heart of community sport development: introducing the community sport development framework (CSDF). *Sport in Society*, 1-19. <https://doi.org/10.1080/17430437.2024.2355647>
- Nicholson, M., & Hoye, R. (2008). *Sport and social capital*. Oxford, UK: Butterworth Heinemann.
- Palmer, C. (2009). Soccer and the politics of identity for young Muslim refugee women in South Australia. *Soccer & Society*, 10(1), 27-38. <https://doi.org/10.1080/14660970802472643>
- Ponciano Nájiz, P. D., Portela-Pino, I., & Martínez-Patiño, M. J. (2023). Understanding the characteristics of community youth sports programs interventions: A systematic review and recommendations. *Sage Open*, 13(2). <https://doi.org/10.1177/21582440231179206>
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of the American community*. New York City: Simon and Schuster.
- Putnam, R. D. (2015). *Our kids: The American dream in crisis*. New York: Simon & Schuster. <https://doi.org/10.1086/682277>
- Refaie Shirpak, K., Guruge, S., & Chinichian, M. (2010). Meta-Synthesis of Qualitative research in Health Sciences. *Iranian Journal of Epidemiology*, 6 (1), 51-57. (In Persian) <http://irje.tums.ac.ir/article-1-94-en.html>
- Ring, N. A., Ritchie, K., Mandava, L., & Jepson, R. (2011). A guide to synthesising qualitative research for researchers undertaking health technology assessments and systematic reviews.

- Saffari, M., & Qarra, M.A. (2017). Factors inhibiting the participation of the elderly in sports and active recreation. *Journal of sport management and motor behavior*, 13(26), 129-140. (In Persian)
- Sandelowski, M., & Barroso, J. (2007). *Handbook for synthesizing qualitative research*. New York and London: Springer.
- Schaill, H., Haudenhuyse, R., & Bradt, L. (2019). Community sport and social inclusion: International perspectives. *Sport in Society*, 22(6), 885-896. <https://doi.org/10.1080/17430437.2019.1565380>
- Sherlock, T. (2024). The role of community sports programs in promoting social cohesion. *International Journal of Arts, Recreation and Sports*, 3(5), 15-27.
- Sheykhyoosefi, R., Azizian Kohan, N., Moharramzadeh, M., & Naghizadeh Baghi, A. (2024). Designing a model for the use of new technologies in the development of sport for all in Iran: a grounded theory. *Applied Research of Sport Management*, 12(4), 53-64. (In Persian) [10.30473/arsm.2024.69743.3829](https://doi.org/10.30473/arsm.2024.69743.3829).
- Silver, H. (2010). Understanding social inclusion and its meaning for Australia. *Australian Journal of Social Issues*, 45(2), 183-211. <https://doi.org/10.1002/j.18394655.2010.tb00174.x>
- Skinner, J., Zakus, D. H., & Cowell, J. (2008). Development through sport: Building social capital in disadvantaged communities. *Sport Management Review*, 11(3), 253-275. [https://doi.org/10.1016/S14413523\(08\)70112-8](https://doi.org/10.1016/S14413523(08)70112-8)
- Sohrabi, B., Azami, A., Yazdani, H.R. (2001). The Pathology of the Research of Islamic Management based on Meta Analysis. *Public Administration Perspective*, 2(6), 9-14. (In Persian)
- Spaaij, R., Magee, J. and Jeanes, R. (2014). *Sport and social exclusion in global society*, London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203066584>
- Spaaij, R., Broerse, J., Oxford, S., Luguetti, C., McLachlan, F., McDonald, B., ... & Pankowiak, A. (2019). Sport, refugees, and forced migration: A critical review of the literature. *Frontiers in sports and active living*, 1, 47. DOI: [10.3389/fspor.2019.00047](https://doi.org/10.3389/fspor.2019.00047)
- Talebpour, A., Nazari Azad, M., & Kashani, M. (2019). Sociological Analysis of Gender Inequality in Sport (The Perspective of Female National Hero Athlete). *Quarterly Journal of Woman and Society*, 10(40), 289-316. (In Persian)
- Theboom, M., Schaill, H., Roose, R., Willems, S., Bradt, L., & Lauwerier, E. (Eds.). (2021). *Community sport and social inclusion: enhancing strategies for promoting personal development, health and social cohesion*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429340635>
- Thorjussen, I. M, & Sisjord, M. K. (2020): Inclusion and exclusion in multi-ethnic physical education: an intersectional perspective. *Curriculum Studies in Health and Physical Education*, 11(1), 50-66, DOI: [10.1080/25742981.2019.1648187](https://doi.org/10.1080/25742981.2019.1648187)
- Townsend, J. A; Puymbroek, M. V & Zabriskie, R. B. (2017). The Core and Balance Model of Family Leisure Functioning: A Systematic Review, *Leisure Sciences*, 39(5), 436-456. DOI: [10.1080/01490400.2017.1333057](https://doi.org/10.1080/01490400.2017.1333057)
- Turconi, L., Shaw, S., & Falcous, M. (2022). Examining discursive practices of diversity and inclusion in New Zealand Rugby. *Sport Management Review*, 25(4), 589-607. <https://doi.org/10.1080/14413523.2021.2014182>
- VaFaye Moghaddam, A., Farzam, F., Razavi, M. H., & Afshari, M. (2017). Analysis of the development factors of public sports based on the foundation data theory. *Sports Management Studies*, 10(52), 43-72. (In Persian) <https://doi.org/10.22089/smrj.2017.3818.1745>.
- Van der Veken, K., Lauwerier, E., & Willems, S. (2020). To mean something to someone: Sport-for-development as a lever for social inclusion. *International Journal for Equity in Health*, 19(1), 11. <https://doi.org/10.1186/s12939-019-1119-7>
- Vettenburg, N., Walgrave, L., & Van Kerckvoorde, J. (1984). *Jeugdwerkloosheid, delinquentie en maatschappelijke kwetsbaarheid: een theoretisch en empirisch onderzoek naar*

- de veronderstelde band tussen werkloosheid en delinquentie bij 17-19 jarigen.* Gouda Quint.
- Walseth, K. (2006). Sport and belonging. *International Review for the Sociology of Sport*, 41(3), 447-464. <https://doi.org/10.1177/1012690207079510>
- Walsh, K., Scharf, T., Van Regenmortel, S., & Wanka, A. (2021). *Social exclusion in later life: interdisciplinary and policy perspectives* (p. 450). Springer Nature.
- <https://library.oapen.org/handle/20.500.12657/48209>
- Weiss, O. (2001). Identity reinforcement in sport: Revisiting the symbolic interactionist legacy. *International Review for the Sociology of Sport*, 36, 393-405. <https://doi.org/10.1177/101269001036004002>
- Woolcock, M. (2001). The place of social capital in understanding social and economic outcomes. *Canadian Journal of Policy Research*, 2(1), 11 - 17.

